

**Ziņojums „Par bezdarbnieku un darba meklētāju apmācību rezultātiem
2017.gadā un prioritārajiem apmācību virzieniem”**

Saturs

Ievads	3
1. Reģistrētais bezdarbs	3
1.2. Darba devēju pieteiktās brīvās darba vietas	7
2. Apmācību komisijas apstiprinātie bezdarbnieku apmācību saraksti	9
3. Kuponu sistēmas bezdarbnieku apmācībā izvērtējums.....	14
4. 2017. gadā NVA īstenotie aktīvās darba tirgus politikas pasākumi, kuru mērķis ir uzlabot personu konkurētspēju darba tirgū	17
4.1. Profesionālā apmācība, pārkvalifikācija un kvalifikācijas paaugstināšana un neformālās izglītības ieguve	21
4.2. Bezdarbnieku praktiskā apmācība pie darba devēja.....	29
4.3. Komersantu nodarbināto personu reģionālās mobilitātes veicināšana.....	30
4.4. Konkurētspējas paaugstināšanas pasākumi	31
5. Bezdarbnieku klasifikācija secīgai iesaistei aktīvajos nodarbinātības pasākumos („bezdarbnieku profilēšana”).....	33
6. Karjeras konsultāciju sniegšana 2017. gadā	36
7. Klientu apmierinātības izvērtējums par NVA un tās īstenotajiem pakalpojumiem	39
8. Kopsavilkums.....	42
9. Secinājumi par īstenotajiem apmācību pasākumiem un turpmāk	43
nepieciešamajiem pilnveidojumiem	43
<i>Pielikums Nr.1</i>	<i>46</i>
<i>Pielikums Nr.2</i>	<i>49</i>
<i>Pielikums Nr.3</i>	<i>51</i>
<i>Pielikums Nr.4</i>	<i>52</i>
<i>Pielikums Nr.5</i>	<i>53</i>
<i>Pielikums Nr.6</i>	<i>55</i>

Ievads

Ziņojums „Par bezdarbnieku un darba meklētāju apmācību rezultātiem 2017.gadā un prioritārajiem apmācību virzieniem” (turpmāk – ziņojums) izstrādāts ar mērķi Labklājības ministrijai reizi gadā publicēt informāciju par Nodarbinātības valsts aģentūras apmācību pasākumu rezultātiem un bezdarbnieku un darba meklētāju prioritārajiem apmācību virzieniem, iekļaujot informāciju par Labklājības ministrijas Apmācību komisijas pieņemtajiem lēmumiem apmācību sarakstu aktualizēšanā, kā arī līdz šim paveikto un plānoto apmācību kuponu sistēmas pilnveides nolūkos.

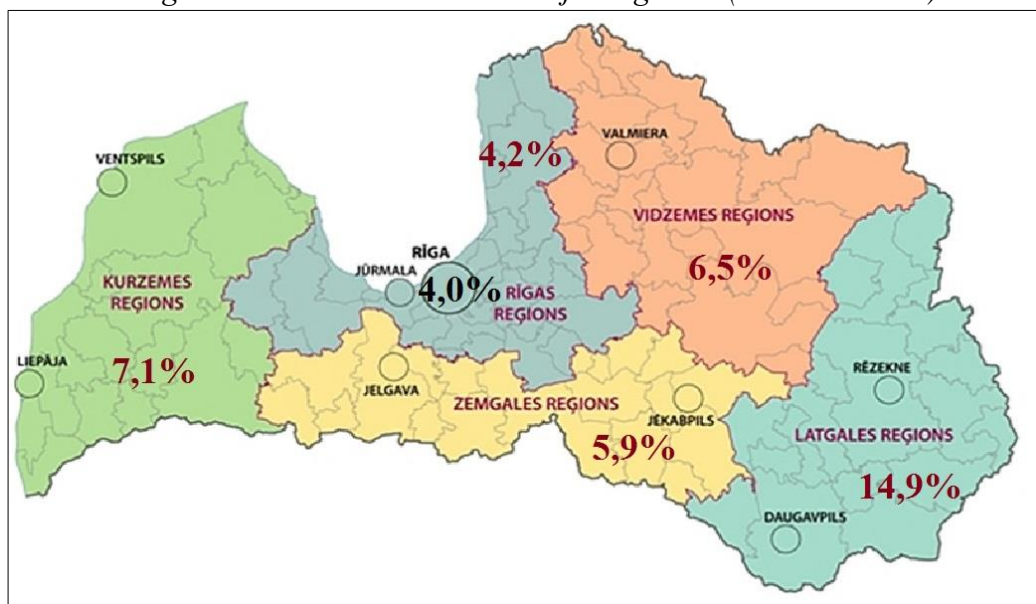
Lai noteiktu bezdarbnieku un darba meklētāju apmācību prioritāros virzienus, kuros bezdarbniekiem un darba meklētājiem piedāvāt apmācību programmas, tiek veikta darba tirgus situācijas analīze, Nodarbinātības valsts aģentūras datu analīze, ņemtas vērā Ekonomikas ministrijas prognozes par Latvijas darba tirgus turpmāko attīstību un nozaru ekspertu ieteikumi.

1. Reģistrētais bezdarbs

2017.gadā reģistrētā bezdarba (reģistrēto bezdarbnieku īpatsvars darbspējas vecumā ekonomiski aktīvo iedzīvotāju kopskaitā) rādītāji uzlabojās straujāk, nekā 2016.gadā. Lai arī līdzīgi kā gadu iepriekš reģistrētais bezdarbs bija augstāks pirmajā pusgadā (augstākais rādītājs janvārī - 8,5%) jeb ziemas mēnešos, tomēr kopumā reģistrētais bezdarbs turpinājās kristies līdz pat 2017. gada oktobrim, sasniedzot zemāko reģistrētā bezdarba rādītāju 6,6% kopš 2008. gada. 2017. gada decembra beigās Nodarbinātības valsts aģentūrā (turpmāk - NVA) bija reģistrēti 63 121 bezdarbnieki, kas bija par 15 236 jeb 19,5 % mazāk nekā 2016. gada decembra beigās (gada griezumā vērojams arī ievērojams reģistrētā bezdarba īpatsvara samazinājums no 8,4% 2016. gada beigās uz 6,8% 2017. gada beigās). Reģistrēto bezdarbnieku skaita pieaugums gada beigās lielākoties ir saistīts ar sezonas darbu beigšanos, kas skar tādas nozares kā būvniecība, transports un uzglabāšana, lauksaimniecība, mežsaimniecība, ceļu būve, izmitināšanas un ēdināšanas pakalpojumi.

NVA dati par 2018. gada 30. jūniju liecina, ka reģistrētā bezdarba līmenis valstī bija 6,4% (2017. gada jūnija beigās rādītājs bija 7,2%). Reģistrētā bezdarba līmenis sadalījumā pa reģioniem attēlots 1.attēlā. 2018. gada jūnija beigās NVA reģistrēti 59 119 bezdarbnieki, kas, salīdzinot ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu, ir par 7 589 personām mazāk. Ar sabiedrības novecošanos, arī bezdarbnieku vecuma struktūrā iezīmējas līdzīgas tendences, salīdzinājumā ar 2017. gada atbilstošo periodu, bezdarbnieku īpatsvars vecumā 60 gadi un vairāk ir pieaudzis par 1,8% (no 8,9% līdz 10,7% 2018. gada jūnijā).

Reģistrētā bezdarba līmenis Latvijas reģionos (uz 30.06.2018.)

No reģistrēto bezdarbnieku kopskaita (59 119) 2018. gada jūnija beigās 57,5 % (33 975) bija sievietes un 42,5 % (25 144) vīrieši. Var novērot, ka vīriešu bezdarbnieku īpatsvars pieaug ziemas mēnešos, kas skaidrojams ar viņu lielāku iesaisti sezonas darbu veikšanā. 2018. gada jūnija beigās puse reģistrēto bezdarbnieku bija ar bezdarba ilgumu līdz 6 mēnešiem – 30 086 jeb 50,9%. Bezdarbnieku statistikas portretu skat. 1.tabulā.

Tabula Nr.1

Reģistrēto bezdarbnieku statistiskais portrets (uz 30.06.2018.)

		Kopējais skaits	% no kopskaita	Sievietes	Vīrieši
Bezdarbnieku skaits		59119		33975	25144
				57,5%	42,5%
Vecuma grupas	15 - 19	267	0,5%	137	130
	20 - 24	3099	5,2%	1882	1217
	25 - 29	6281	10,6%	3841	2440
	30 - 34	6844	11,6%	4330	2514
	35 - 39	5957	10,1%	3598	2359
	40 - 44	6116	10,3%	3603	2513
	45 - 49	6704	11,3%	3721	2983
	50 - 54	7641	12,9%	4146	3495
	55 - 59	9859	16,7%	5291	4568
	60 un vairāk	6351	10,7%	3426	2925
Izglītības līmenis	augstākā izglītība	11858	20,1%	8461	3397
	profesionālā izglītība	21320	36,1%	11227	10093

	vispārējā vidējā izglītība	14889	25,2%	8456	6433
	pamatizglītība	9653	16,3%	5096	4557
	zemāka par pamatizglītību	1377	2,3%	724	653
	nav norādīta	22	0%	11	11
valsts valodas prasme	izglītība iegūta valsts valodā	35565	60,2%	20629	14936
	valsts valodas augstākā pakāpe	3037	5,1%	2270	767
	valsts valodas vidējā pakāpe	8810	14,9%	5845	2965
	valsts valodas zemākā pakāpe	6802	11,5%	3292	3510
	nav valsts valodas atestācijas	4900	8,3%	1938	2962
	nav norādīta	5	0%	1	4
bezdarba ilgums	līdz 6 mēnešiem	30086	50,9%	17204	12882
	no 6 līdz 12 mēnešiem	12908	21,8%	7547	5361
	no 1 līdz 3 gadiem	8257	14%	4777	3480
	3 gadi un vairāk	7868	13,3%	4447	3421

Datu avots: NVA

Reģistrēto bezdarbnieku kopskaitā 2018. jūnija beigās lielāko īpatsvaru veido bezdarbnieki ar profesionālo izglītību – 36,1%, no kuriem puse ir vecumā 50 gadi un vairāk. Salīdzinot ar atbilstošo periodu pirms gada, bezdarbnieku skaits samazinājies visās izglītības grupās. Tomēr kritums bezdarbnieku skaitā ar augstāko izglītību bijis mazāks, salīdzinot ar citām grupām, līdz ar to lielākās izmaiņas vērojamas bezdarbnieku īpatsvarā ar augstāko izglītību – palielinājums no 18,2% līdz 20,1%. Lielākais reģistrēto bezdarbnieku skaits pēc pēdējās nodarbošanās 2018. gada jūnija beigās bija profesijās palīgstrādnieks 2 889 (5%), mazumtirdzniecības veikala pārdevējs – 1 829 (3%), apkopējs – 1 671 (3%).

2018. gada jūnija beigās lielākās mērķgrupas no bezdarbnieku kopskaita ir **bezdarbnieki vecumā 50 gadi** un vairāk – 40,3% un **ilgstošie bezdarbnieki** (ar bezdarba ilgumu vismaz vienu gadu) – 27,3%. Salīdzinot ar attiecīgo periodu pirms gada, absolūtos skaitļos visās mērķgrupās vērojams bezdarbnieku skaita samazinājums. 2018. gada 30. jūnijā reģistrēti 23 851 bezdarbniekiem vecumā 50 gadi un vairāk, kas ir par 8,4 % jeb 2 218 personām mazāk nekā gadu iepriekš, un 16 125 ilgstošie bezdarbnieki, kas ir par 21 % jeb 4 256 personām mazāk nekā 2017. gada jūnija beigās. Tāpat minētajā laika periodā reģistrēti 3 366 **jaunieši bezdarbnieki** (vecuma grupā no 15-24 gadi), kas ir par 26,2 % jeb 1 199 mazāk nekā 2017. gada 30. jūnijā. Tomēr komplicētāka atgriešanās darba tirgū un līdz ar to mazāks samazinājums bijis tieši **bezdarbniekiem ar invaliditāti** (2018. gada 30. jūnijā reģistrēti 8 282 bezdarbnieki ar invaliditāti, kas ir par 4 % jeb 344 personām mazāk nekā gadu iepriekš). Mērķa grupas klientu integrēšana darba tirgū ir viena no NVA prioritātēm, tādēļ plānots turpināt sadarbību ar darba devējiem un nevalstiskajām organizācijām (turpmāk NVO), lai rastu iespējas integrēties darba tirgū.

2018. gada jūnija beigās puse reģistrēto bezdarbnieku bija ar bezdarba ilgumu līdz 6 mēnešiem – 30 086 jeb 50,9%. Vidējais bezdarba ilgums 2018. gada jūnija beigās ir 172 dienas jeb 6 mēneši, kas, salīdzinot ar atbilstošo periodu pirms gada, ir par 28 dienām mazāk. Salīdzinot ar iepriekšējo gadu, bezdarba ilguma pieaugums vērojams tikai ilgstošo bezdarbnieku mērķgrupā. Tas skaidrojams ar to, ka ilgstošo bezdarbnieku samazinājums gada laikā vairāk vērojams tiem, kuriem bezdarba periods ir bijis īsāks. Līdz ar to uzskaitē pieaug nelabvēlīgākas grupas īpatsvars, kuras integrēšanai darba tirgū NVA sadarbojas ar pašvaldībām un to sociālajiem dienestiem. Ilgstošo bezdarbnieku statistikas portretu skat. 2.tabulā.

Tabula Nr.2

Ilgstošo bezdarbnieku statistiskais portrets (uz 30.06.2018.)

		Kopējais skaits	% no kopskaita	Sievietes	Vīrieši
Bezdarbnieku skaits		16125		9224	6901
				57.2%	42.8%
Ilgstošo bezdarbnieku īpatsvars % no kopējā bezdarbnieku skaita		27.3%			
Vecuma grupas	15 - 19	9	0,1%	4	5
	20 - 24	255	1,6%	156	99
	25 - 29	678	4,2%	422	256
	30 - 34	968	6%	651	317
	35 - 39	1232	7,6%	797	435
	40 - 44	1544	9,6%	970	574
	45 - 49	2085	12,9%	1159	926
	50 - 54	2732	16,9%	1494	1238
	55 - 59	4157	25,8%	2249	1908
	60 un vairāk	2465	15,3%	1322	1143
Izglītības līmenis	augstākā izglītība	1546	9,6%	1089	457
	profesionālā izglītība	6587	40,8%	3562	3025
	vispārējā vidējā izglītība	4281	26,5%	2456	1825
	pamatizglītība	3249	20,1%	1853	1396
	zemāka par pamatzglītību	460	2,9%	262	198
	nav norādīta	2	0%	2	0
valsts valodas prasme	izglītība iegūta valsts valodā	7992	49,6%	4530	3462
	valsts valodas augstākā pakāpe	794	4,9%	617	177
	valsts valodas vidējā pakāpe	2434	15,1%	1706	728
	valsts valodas zemākā pakāpe	2848	17,7%	1465	1383
	nav valsts valodas atestācijas	2057	12,8%	906	1151
	nav norādīta	0	0%	0	0
bezdarba ilgums	no 1 līdz 3 gadiem	8257	51,2%	4777	3480
	3 gadi un vairāk	7868	48,8%	4447	3421

Datu avots: NVA

LMzino_270718; Ziņojums „Par bezdarbnieku un darba meklētāju apmācību rezultātiem 2017.gadā un prioritārajiem apmācību virzieniem”

1.2. Darba devēju pieteiktās brīvās darba vietas

Reģistrēto bezdarbnieku skaits pārsniedz darba piedāvājumu skaitu. Uz katru brīvo darba vietu 2018. gada jūnijā pretendēja 7 bezdarbnieki, savukārt 2017. gada decembrī šis rādītājs sezonālā ietekmē bija 18 bezdarbnieki uz vienu brīvo darba vietu. 2017. gada 12 mēnešos NVA reģistrētas 71 342 vakances, kas ir par 15 015 jeb 26,7 % vairāk, salīdzinot ar 2016. gadu.

2018. gada 6 mēnešos NVA reģistrētas 44 242 brīvās darba vietas, kas ir par 10 378 jeb 30,6% vairāk salīdzinot ar 2017. gada janvāri – jūniju. Tāpat jūnija beigās bija reģistrētas aktuālas 20 022 brīvās darba vietas (vairāk nekā divas reizes pārsniedz aktuālo brīvo darba vietu skaitu, salīdzinot ar 2017. gada jūniju), kas ir augstākais rādītājs kopš 2007. gada. Visvairāk brīvo darba vietu skaits, salīdzinot ar atbilstošo periodu pirms gada, pieaudzis “Būvniecībā” – betonētājs, namdaris, ēku celtnieks, būvnieks, apdares darbu strādnieks, mūrnieks, ceļa būves palīgstrādnieks, krāsotājs, kā arī “Administratīvo un apkalpojošo dienestu darbībā” - furgona vadītājs, betonētājs, klientu apkalpošanas speciālists, palīgstrādnieks, montētājs, santehniķis, mūrnieks, pārtikas produktu ražošanas operators (skat. 3.tabulu).

Tabula Nr. 3

Reģistrēto vakanču skaits sadalījumā pēc uzņēmuma nozares (NACE 2)

Nozare (TOP 10)	Brīvo darbvietu skaits 2018.gada jūnija beigās	Brīvo darbvietu skaits 2017.gada jūnija beigās	Izmaiņas skaits
BŪVNIECĪBA	5 714	1 308	4 406
APSTRĀDES RŪPNIECĪBA	2 939	1 661	1 278
ADMINISTRATĪVO UN APKALPOJOŠO DIENESTU DARBĪBA	2 751	501	2 250
VAIRUMTIRDZNIECĪBA UN MAZUMTIRDZNIECĪBA; AUTOMOBILU UN MOTOCIKLU REMONTS	1 934	878	1 056
TRANSPORTS UN UZGLABĀŠANA	1 691	919	772
PROFESIONĀLIE, ZINĀTNISKIE UN TEHNISKIE PAKALPOJUMI	1 136	363	773
CITI PAKALPOJUMI	839	143	696
IZMITINĀŠANA UN ĒDINĀŠANAS PAKALPOJUMI	625	442	183
LAUKSAIMNIECĪBA, MEŽSAIMNIECĪBA UN ZIVSAIMNIECĪBA	613	457	156
INFORMĀCIJAS UN KOMUNIKĀCIJAS PAKALPOJUMI	521	404	117
Pavisam kopā	20 022	7 992	12 030

Datu avots: NVA

Lielākais brīvo darba vietu pieaugums gada griezumā vērojams vidējas kvalifikācijas profesijās, īpaši kvalificētiem strādniekiem un amatniekiem: betonētājs, apdares darbu strādnieks, ēku celtnieks, mūrnieks, būvnieks, namdaris,

krāsotājs, elektriķis, apmetējs, gāzmetinātājs (oaw), atslēdznieks, metālmateriālu metinātājs (sīkāk skat 4.tabulā).

Tabula Nr.4

Brīvo darba vietu skaits sadalījumā pa profesiju grupām (pēc LR profesiju klasifikatora)

Profesiju pamatgr. Nr.	Profesiju pamatgrupas nosaukums	Brīvo darbvietu skaits 2018.gada jūnija beigās	Brīvo darbvietu skaits 2017.gada jūnija beigās	Izmaiņas procentos
Augstas kvalifikācijas profesijas, tai skaitā:		2 469	1 548	↑ 59%
0	Nacionālo bruņoto spēku profesijas		35	-
1	Vadītāji	248	93	↑ 167%
2	Vecākie speciālisti	1 455	984	↑ 48%
3	Speciālisti	766	436	↑ 76%
Vidējas kvalifikācijas profesijas, tai skaitā:		14 597	5 233	↑ 179%
4	Kalpotāji	748	539	↑ 39%
5	Pakalpojumu un tirdzniecības darbinieki	1 546	1 011	↑ 53%
6	Kvalificēti lauksaimniecības, mežsaimniecības un zivsaimniecības darbinieki	154	136	↑ 13%
7	Kvalificēti strādnieki un amatnieki	9 447	2 551	↑ 270%
8	Iekārtu un mašīnu operatori un izstrādājumu montieri	2 702	996	↑ 171%
Zemas kvalifikācijas profesijas		2 956	1 211	↑ 144%
Kopā		20 022	7 992	↑ 151%

Datu avots: NVA

2018. gada jūnija beigās NVA bija reģistrētas 12 542 ilgāk par 1 mēnesi neaizpildītas brīvās darbvietas, kas sastāda 62,6% no brīvo darba vietu kopskaita pārskata perioda beigās (20 022). Lielākais ilgstoši neaizpildīto vakancu īpatsvars vērojams Rīgas (66,5%) un Kurzemes (61,2%) reģionos, savukārt mazākais Vidzemes un Zemgales reģionos, attiecīgi 29,1% un 43,6%. 2018. gada janvārī – jūnijā darbā iekārtojušies 34 5221 bezdarbnieki, no kuriem 11 900 (34,5%) ir iekārtojušies darbā pēc kāda NVA aktīvā nodarbinātības pasākuma pabeigšanas (izņemot konkurētspējas paaugstināšanas pasākumu (turpmāk – KPP) informatīvās dienas).

¹Kopējais iekārtojušos darbā bezdarbnieku skaits ar ceturkšņa pārrēķinu pēc VID datiem LMzino_270718; Ziņojums „Par bezdarbnieku un darba meklētāju apmācību rezultātiem 2017.gadā un prioritārajiem apmācību virzieniem”

2. Apmācību komisijas apstiprinātie bezdarbnieku apmācību saraksti

Apzinoties, ka daļa no NVA uzskaitē esošajiem bezdarbniekiem jau ilgstoši ir bez darba, lielai daļai no pašreiz reģistrētajiem bezdarbniekiem varētu būt grūtības iekļauties darba tirgū, tāpēc nepieciešams turpināt īstenot aktīvos darba tirgus politikas pasākumus, t.sk. apmācības.

Atbilstoši Ministru kabineta 2011. gada 25. janvāra noteikumu Nr.75 "Noteikumi par aktīvo nodarbinātības pasākumu un preventīvo bezdarba samazināšanas pasākumu organizēšanas un finansēšanas kārtību un pasākumu īstenotāju izvēles principiem" (turpmāk – MK noteikumi Nr.75) 22.punktā noteiktajam, apmācību jomas, izglītības programmas, profesijas un sociālās un profesionālās pamatprasmes, kurās atbilstoši darba tirgus pieprasījumam un tautsaimniecības nozaru attīstības prognozēm nepieciešams veikt bezdarbnieku un darba meklētāju apmācību, kā arī konkurētspējas paaugstināšanas pasākumu tematiskās jomas (turpmāk – apmācību saraksti) ne retāk kā reizi gadā nosaka labklājības ministra izveidota **Apmācību komisija**. Apmācību komisijas sastāvā iekļauj Labklājības ministrijas, Ekonomikas ministrijas, Izglītības un zinātnes ministrijas, Nodarbinātības valsts aģentūras, Zemkopības ministrijas, Latvijas Pašvaldību savienības, Latvijas Darba devēju konfederācijas, Latvijas Brīvo arodbiedrību savienības, Latvijas Investīciju un attīstības aģentūras, Latvijas Lielo pilsētu asociācijas, kā arī, ja nepieciešams, citu kompetento valsts, pašvaldību, augstākās izglītības un zinātnes institūciju vai biedrību un nodibinājumu pārstāvjus un nozaru ekspertus.

Saskaņā ar MK noteikumiem Nr.75, NVA organizē bezdarbnieku un darba meklētāju apmācību:

- atbilstoši **Apmācības komisijas** priekšlikumiem;
- pēc darba devēja rakstiska pieprasījuma.

Profesiju un pamatprasmju sarakstu sagatavošana profesionālās un neformālās apmācības organizēšanai tiek veikta:

1. analizējot NVA statistikas datus, bezdarbnieku skaitu un profilu katrā no profesijām, pieteiktās brīvās darba vietas, darbiekārtošanās rādītājus, bezdarbnieku izteiktās vēlmes konkrētās profesijas apguvei;
2. analizējot nozaru attīstības tendences (analizējot CSP datus), ņemot vērā EM vidējā termiņa darba tirgus pieprasījuma prognozes un nozaru ekspertu sniegto informāciju;
3. ņemot vērā NVA sagatavotās īstermiņa darba tirgus prognozes.

Vienlaikus Apmācību komisijas apstiprinātie saraksti var tikt aktualizēti, ņemot vērā darba tirgus pieprasījuma izmaiņas. Specifiskā atbalsta mērķa 7.1.2. pasākuma „Darba tirgus apsteidzošo pakārtojumu sistēmas ieviešana” ietvaros NVA īsteno ESF projektu Nr.7.1.2.2/16/I/001 “**Darba tirgus prognozēšanas sistēmas pilnveide**”. Projekta mērķis ir izveidot Darba tirgus apsteidzošo pārkartojumu sistēmu, lai pieņemtu pamatotus un tautsaimniecības vajadzībām atbilstošus lēmumus rīcībpolitikas izstrādei un ieviešanai. Projekta rezultātā tiks izveidota

Darba tirgus apsteidzošo pārkārtojumu sistēma, kurā būs pieejama informācija par īstermiņa, vidēja un ilgtermiņa prognozēm (tais skaitā darba tirgus piedāvājumu) tautsaimniecības nozaru, profesiju un izglītības griezumā, kas lietotājam atvieglotu nākotnes vai turpmākās profesijas izvēli. Līdzīgi projekta ietvaros tiek pilnveidota darba tirgus īstermiņa prognozēšanas metodika, lai iegūtu pēc iespējas precīzākas prognozes par visām profesiju grupām un prognozes par pieprasītajām prasmēm, paplašinot prognožu pielietojamību apmācību un profesiju izvēlē, t.sk. Apmācību komisijai, pieņemot lēmumu par aktuālajām darba tirgus profesijām bezdarbnieku mācību ietvaros.

Arī 2018. gadā Apmācību komisija bezdarbnieku mācību piedāvājuma noteikšanā izmantoja Projekta ietvaros izstrādāto “**Darba tirgus īstermiņa prognozi 2018. gadam: darba devēju aptauju**”, ņemot vērā informāciju par to, kādās profesiju grupās un reģionos gada laikā darba devēji plāno izveidot jaunas darba vietas, likvidēt esošās darba vietas vai nomainīt esošos darbiniekus rotācijas kārtībā u.c. (aptauja pieejama arī NVA mājaslapā: http://www.nva.gov.lv/docs/31_5acf4e20c29b45.02339517.pdf). No minētās darba devēju aptaujas izriet, ka darba devēju būtiskākās papildus prasības darba ņēmējiem, ar ko jāreķinās kandidējot uz vakancēm darba tirgū, ir šādas: labas valsts valodas zināšanas; svešvalodu prasmes; datorprasmes; saskarsmes un komunikācijas prasmes; organizatoriskās/vadības prasmes. Tāpat, gatavojoties startēt darba tirgū, nepieciešams pievērst uzmanību šādām prasmēm un iemaņām, kuras, atkarībā no izvēlētajās profesijas, **spēlē nozīmīgu lomu veiksmīgas karjeras veidošanā un kuras uzsver karjeras konsultanti**: savas specialitātes pārzināšana; zināšanu praktiska pielietošana; prasme sameklēt un apstrādāt informāciju; prasme sagatavot, izklāstīt, prezentēt datus, informāciju; precizitāte, rūpīgums attiecībā uz detaļām; pārliecība par saviem spēkiem; prasme piemēroties, darboties jaunās situācijās; prasme plānot un organizēt savu darbu; prasme patstāvīgi mācīties un apgūt jaunas iemaņas; prasme plānot savu profesionālo izaugsmi, karjeru; iniciatīva, uzņēmība; prasme strādāt komandā; prasme strādāt ar dažādiem cilvēkiem; profesijai specifisku datorprogrammu pārzināšana u.c.

Lai apzinātu darba tirgus situāciju un prognozētu tās turpmāko attīstību, kā arī noteiktu apmācību programmas, kurās nepieciešams veikt bezdarbnieku un darba meklētāju apmācību, Apmācību komisijas sēdēs. t.sk., izmantojot arī elektroniskās saskaņošanas procedūru, regulāri notiek darbs pie apmācību sarakstu aktualizēšanas.

Apmācību komisija 2018. gadā tika sasaukta divas reizes. Pirmajā no tām ar 2018. gada 21. februāra protokolu Nr.1 lēmums tika pieņemts rakstiskajā procedūrā (elektroniski), kur komisija, balstoties uz NVA priekšlikumiem, apstiprināja Eiropas Sociālā fonda projekta “Atbalsts ilgākam darba mūžam” konkurētspējas paaugstināšanas pasākumu (turpmāk – KPP) sarakstu. “Atbalsts ilgākam darba mūžam” projekta ietvaros ir paredzēts (provizoriski – 2018. gada 4.ceturksnī) bezdarba riskam pakļautām personām vecumā no 50 gadiem sniegt iespēju pilnveidot prasmes un uzlabot veselības un fizisko stāvokli. Līdz ar to NVA kopā

ar projekta sadarbības partneriem - Latvijas Darba devēju konfederāciju un Latvijas Brīvo arodbiedrību savienību sagatavoja speciāli projekta mērķa grupai domātu KPP sarakstu, iekļaujot tajā individuālas vai grupu konsultācijas un seminārus.

2018. gada 6. aprīlī tika sasaukta Apmācību komisijas sēde, kurā ar sēdes protokolu Nr. 2/2018 tika aktualizēti bezdarbnieku un darba meklētāju apmācību saraksti 2018. gadam. Atbilstoši darba tirgus situācijai, tika precizēti programmu nosaukumi, tāpat lemts par jaunu programmu papildināšanu vai svītrosānu no apmācību sarakstiem. Papildus sēdes ietvaros komisijas locekļi tika iepazīstināti ar Ekonomikas ministrijas informāciju par tautsaimniecības nozaru attīstības tendencēm 2018. gadā un vidējā un ilgtermiņa prognozēm, kā arī jaunākajām LM un NVA aktualitātēm apmācību pasākumu organizēšanā (atbilstoši MK noteikumiem Nr.75) un paveikto 2017. gadā.

Atbilstoši komisijas sēdē Ekonomikas ministrijas sniegtajai informācijai **par darba tirgus prognozēm** līdz 2018. gada pirmā pusgada beigām Latvijā tika sasniegta lielākā nodarbinātības izaugsme tās vēsturē, tāpēc nodarbinātības pieauguma tempi īstermiņā un ilgtermiņā samazināsies. Līdz ar demogrāfiskajām tendencēm mazinās arī bezdarba līmenis. Vērojama izaugsme būvniecībā un IKT, tāpat lielākais vakanču skaita pieaugums 2018. gadā sagaidāms būvniecībā, apstrādes rūpniecībā, tirdzniecībā, izmitināšanā un ēdināšanas pakalpojumos u.c. Attiecībā uz vidēja un ilgtermiņa prognozēm ir redzams neliels darbavietu samazinājums automatizācijas dēļ, kā arī neizbēgams ir darbaspēka iztrūkums. Lielākais darbaspēka pieprasījums vidējā termiņā (līdz 2022. gadam) tiek prognozēts IKT pakalpojumos, apstrādes rūpniecībā, būvniecībā. Savukārt samazinājums tiek prognozēts – valsts pārvaldē, lauksaimniecībā, finanšu un apdrošināšanas darbības nozarēs, kā arī vienkāršās profesijās.

Savukārt attiecībā uz **aktualitātēm apmācību pasākumu organizēšanā** un paveikto 2017. gadā, komisijas sēdē Labklājības ministrija informēja, ka 2017. un 2018. gadā veikti grozījumi MK noteikumos Nr.75, lai uzlabotu pieaugušo izglītības pakalpojumu sniedzēju kvalitāti, tai skaitā: 1) pastiprināta bezdarbnieku apmācībā iesaistīto izglītības iestāžu atbildība par apmācību pasākumu īstenošanas nosacījumu neievērošanu (finansiālas sankcijas, izslēgšana uz gadu no apmācību īstenošanu saraksta) un negodīgas komercprakses īstenošanu; 2) kā papildus kvalitātes kritērijs ieviesta norma, kas paredz izglītības iestāžu izslēgšanu uz gadu par vājiem apmācību rezultātiem neformālās izglītības programmās valsts valodas apguvei (izglītības programmas atkārtoti varēs īstenot tikai tās izglītības iestādes, kuru izglītojamie valsts valodas prasmes noslēguma pārbaudījumus Valsts izglītības satura centrā pēdējā gada laikā sekmīgi nokārtojuši ne mazāk kā 60%); 3) ieviesti stingrāki izglītības iestāžu atlases kritēriji, kas saistīti ar pedagogu kvalifikāciju, infrastruktūras pieejamību, programmu akreditācijas ilgumu un izglītības iestāžu pieejamību personām ar invaliditāti.

2017. un 2018. gadā veikti grozījumi MK noteikumos Nr.75, lai uzlabotu bezdarbnieku un darba meklētāju konkurētspēju darba tirgū, tai skaitā: 1) bezdarbniekiem, ieskaitot tos, kuri nav pabeiguši profesionālās izglītības

programmas, taču ieguvuši nozīmīgu darba pieredzi vai attīstījuši prasmes ārpus formālās izglītības sistēmas, ir paredzēta iespēja turpmāk iegūt valsts atzītu kvalifikāciju apliecinošu dokumentu, veicot kompetenču novērtēšanu un atzīšanu (nav jāiziet pilns apmācību kurss); 2) tiesiskajā regulējumā paredzētas modulārās profesionālās tālākizglītības un profesionālās pilnveides izglītības programmas bezdarbnieku apmācību ietvaros, kas atbilst jaunākajām tendencēm profesionālajā izglītībā Eiropas Savienībā.

Vienlaikus atbilstoši MK noteikumiem Nr.75:

- Bezdarbnieku var atkārtoti iesaistīt profesionālās izglītības programmu apguvē ne agrāk kā 2 gadus pēc iepriekšējās izglītības programmas pabeigšanas.
- Bezdarbnieku viena gada laikā var iesaistīt ne vairāk kā 2 neformālās izglītības programmu apguvē. Valsts valodas apguvei dažādos prasmes līmeņos NVA klientu var iesaistīt ne vairāk kā 3 reizes gadā, ja persona šajā laikā nav iesaistīta citas neformālās izglītības programmas apguvē.
- NVA stipendijas apmērs profesionālo un neformālo izglītības programmu apguves laikā ir 5 eiro par vienu apmācību dienu.
- Par nepamatotu dalības pārtraukšanu apmācībās bezdarbniekam ir jāatmaksā apmācību izdevumi atpakaļ NVA.

Sastādot apmācību jomu un profesiju sarakstu, kurās nepieciešams veikt bezdarbnieku un darba meklētāju apmācību, pārkvalifikāciju un kvalifikācijas paaugstināšanu 2018. gadā, joprojām uzsvars ir uz apstrādes rūpniecības un enerģētikas, būvniecības, kā arī transporta un informācijas un komunikācijas pakalpojumu saistītām profesijām. Lēmumi par sarakstu aktualizēšanu tika pieņemti, balstoties gan uz Apmācību komisijas iesniegtajiem priekšlikumiem, gan arī Nozaru ekspertu padomju sniegtajiem atzinumiem, kā arī, ņemot vērā sasaisti ar EM tautsaimniecības nozaru attīstības prognozēm.

No **profesionālās tālākizglītības saraksta**, kas attiecas uz bezdarbnieku pārkvalifikāciju vai kvalifikācijas paaugstināšanu 2018. gadā (skatīt 12.sadaļas Pielikumu Nr.1), tika **izklautas** profesionālās tālākizglītības programmas “Koksnes materiālu apstrādātājs” (1.kvalifikācijas līmenis), “Drēbnieks” (2.kval. līmenis), “Elektronikas montētājs” (2.kval. līmenis), “Lietvedis” (2.kval. līmenis), “Autoelektriķis” (3.kval. līmenis), “Mēbeļu galdnieks” (3.kval. līmenis), “Noliktavas pārzinis” (3.kval. līmenis), “Sausās būves tehniķis” (3.kval. līmenis). Savukārt profesionālās tālākizglītības mācību saraksts tika **papildināts** ar vairākām jaunām tālākizglītības programmām: “Atslēdznieks” (2.kval. līmenis), “Flīzētājs” (2.kval. līmenis), “Skārdnieks” (2.kval. līmenis), “Autodiagnostiķis” (3.kval. līmenis), Elektronikas tehniķis (3.kval. līmenis).

No **profesionālās pilnveides saraksta**, kurā nepieciešams veikt bezdarbnieku profesionālo pilnveidi 2018. gadā (skatīt 12.sadaļas Pielikumu Nr.1), tika **izklautas** profesionālās izglītības programmas/programmu kopas (no 160-320.st.) “Automatizēto siltumtīklu apkalpošana”; “Datortehnikas diagnostika, remonts un programmu instalēšana”; “Datortīklu administrēšana”; “Elektrokāra vadīšana”; “Lauksaimniecības pamati”; “Tērpu piegriešana, modelēšana un konstruēšana”.

Vienlaikus saraksts tika **papildināts** ar programmu kopu “Komercedarbības pamati”, sniedzot iespēju bezdarbniekiem pilnveidot zināšanas komercedarbības jomā.

Līdzīgi no neformālās izglītības saraksta (skatīt 12.sadaļas Pielikumu Nr.2) Apmācību komisija lēma izklāst izglītības programmas: “Datorprasmes grāmatvedībā (Zalktis)”; “Norvēģu valoda (ar priekšzināšanām)”; “Eiropas digitālo kompetenču ietvaram atbilstošās datorprasmes - pamata līmenis (ar ECDL sertifikāciju)”; “Solid Works”; “Zviedru valoda (ar priekšzināšanām)”; “Biznesa angļu valoda (ar priekšzināšanām) (Very advanced)”. Lēmumu pamatā bija zemā bezdarbnieku iesaiste katrā no izglītības programmām 2017. gadā.

Visbeidzot, Apmācību komisija aktualizēja Konkurētspējas paaugstināšanas pasākumu (KPP) individuālo konsultāciju un grupu nodarbību (kurss, seminārs, lekcija) sarakstu (skatīt 12.sadaļas Pielikumu Nr.4), apvienojot vairākas līdz šim sarakstā esošās programmas ar mērķi NVA klientiem darba tirgus konkurētspējas veicināšanā sniegt iespēju saņemt saturiski apjomīgāku izglītības pakalpojumu, kas nepārklājās ar izglītības tēmām citu pasākumu ietvaros, papildus apvienojot līdzšinējos kursus kopā ar e-mācību iespējām. Tāpat KPP saraksts papildināts ar kursu “Asistents-pavadonis personai ar invaliditāti (24 st.)”, piedāvājot NVA klientiem apgūt zināšanas, kas nepieciešamas personas ar garīga rakstura traucējumiem un bērnu ar funkcionāliem traucējumiem aprūpei. Ņemot vērā to, ka konkurētspējas paaugstināšanas pasākumus NVA nodrošina, veicot izglītības pakalpojumu iepirkumus, tad iepirkumi aktualizētajam KPP sarakstam tiks uzsākti 2019. gada 1.ceturksnī, tādējādi vēl 2018. gadā ir spēkā esošais līdzšinējais KPP saraksts (skat. skatīt 12.sadaļas Pielikumu Nr.5).

3. Kuponu sistēmas bezdarbnieku apmācībā izvērtējums

Lai pēc apmācības vai pārkvalifikācijas persona pēc iespējas ātri iesaistītos darba tirgū, nākamās profesijas izvēlei ir jābūt balstītai gan uz personas izvēli, gan uz darba tirgus vajadzībām. Lai dotu bezdarbniekam vai darba meklētājam lielāku izvēles brīvību un atbildību par savas karjeras turpmāko attīstību, kopš 2011. gada NVA tās klientiem piedāvā iespēju pilnveidot savas prasmes, izmantojot apmācību kuponu sistēmu.

Daudzas valstis (ES dalībvalstis, Amerikas Savienotās Valstis) pāriet uz pakalpojumu kuponu sistēmu (pieprasījuma virzītu, nevis piedāvājuma virzītu apmācību), jo tā labāk un ātrāk reaģē uz darba tirgus izmaiņām, nodrošina pastāvīgu motivāciju pakalpojumu sniedzējam nodrošināt augstu kvalitāti un plašu piedāvājumu. Iepriekš minēto ir atzinuši arī Pasaules Bankas eksperti.²

Bezdarbnieks, saņemot apmācību kuponu, var izvēlēties sev piemērotāko apmācību veidu un izglītības iestādi – no piedāvātā apmācību programmu saraksta, kuru apstiprinājusi LM Apmācību komisija, kā arī no NVA izglītības iestāžu saraksta, kuras NVA izsludinājuma izglītības iestādēm rezultātā guvušas tiesības sniegt apmācības, vai izvēlēties izglītības iestādi patstāvīgi. Jāpiebilst, ka, sākot ar 2016. gadu, NVA iepirkumi izglītības iestādēm netiek veikti, jo ir notikusi pāreja uz fiksētām kuponu izmaksām. Publisko iepirkumu procedūras atcelšanas rezultātā tiek veicināta operatīvāka apmācību pakalpojumu sniegšana NVA klientiem (nav vairs jāgaida, kad beigsies iepirkuma procedūra) un sekmēta NVA klientu vienkāršotāka izglītības iestāžu izvēle.

Izvērtējot kuponu metodes ieviešanu, ir novērojami gan ieguvumi (piemēram, lielāka konkurence starp izglītības iestādēm, kas ilgtermiņā ietekmē arī pakalpojumu kvalitāti), gan nepilnības, pie kuru novēršanas jāturpina strādāt. Apmācību kupons personai tiek izsniegts reģistrēšanās secībā. Pēc tam persona pati sazinās ar izglītības iestādēm, kas piedāvā noteiktu apmācības programmu un izvēlas vienu no iestādēm, kurā vēlas mācīties. Izvēlēta izglītības iestāde ne vienmēr ir spējīga nokomplektēt grupu apmācībām, līdz ar to personas iesaiste konkrētajā apmācību programmā var aizkavēties. Tomēr, kuponu sistēmas ieviešanas laikā konstatēts, ka, izsniedzot kuponus reģistrēto pieteikumu secībā un neatkarīgi no pieteikumu skaita uz izvēlēto programmu, bezdarbnieki daudz īsākā laika periodā iesaistās apmācībās, salīdzinot ar iepriekšējo gadu sistēmu, kurā NVA pati komplektēja apmācību grupas. Pozitīvi vērtējams arī fakts, ka līdz ar kuponu metodes ieviešanu bezdarbniekiem pavērušās plašākas iespējas programmu, izglītības iestāžu un apmācību īstenošanas vietu izvēlē (jebkurā NVA filiāles pārraudzībā esošajā teritorijā).

Izvēloties izglītības iestādi, klienti ir motivētāki programmu apguvei un prasīgāki apmācību kvalitātes nodrošinājumam, kā arī ticis būtiski mazināts tā sauktais „*cherry picking*” efekts, kad izglītības iestāde izvēlas visvieglāk

² Pētījumā „Latvija: kurš ir bezdarbnieks, ekonomiski neaktīvais vai trūcīgais? Pēckrīzes politikas izvēļu izvērtējums”. Pētījums oriģinālvalodā pieejams LM mājaslapas sadaļā - Nozares politikas – Darbs – Pētījumi http://www.lm.gov.lv/upload/aktualitates/latvia_compwbs.pdf LMzino_270718; Ziņojums „Par bezdarbnieku un darba meklētāju apmācību rezultātiem 2017.gadā un prioritārajiem apmācību virzieniem”

apmācāmos, nevis tos, kam šādas apmācības sniedz lielāku pieaugumu robežproduktivitātē. Kuponu sistēma piedāvā neierobežotu un nepārtrauktu izglītības iestāžu iespēju iesaistīties apmācību īstenošanā. Jāpiebilst, ka kopējā NVA klienta apmierinātība par saņemtajiem pakalpojumiem, salīdzinot ar iepirkumu sistēmu, ir augusi.

Jāņem vērā, ka visbiežāk bezdarbnieks izvēlas savai dzīvesvietai tuvāko apmācību iestādi. Apmācību iestāžu realizētā prakse, veidojot no centriem attālinātus apmācību sniegšanas tīklus, lai iesaistītu iespējami plašu klientu loku, neveicina bezdarbnieku mobilitāti. Līdz ar to šāda pieeja neveicina arī bezdarbnieku vēlmi meklēt darbu ārpus savas apdzīvotās vietas, ja tajā apsūkusi ekonomiskā aktivitāte. Tā kā apmācību mērķis ir nodarbinātība, tad, apgūstot specialitāti, kas dzīvesvietā nebūs pieprasīta, bezdarbniekam jābūt gatavam arī uz mācībām doties ārpus savas dzīvesvietas – optimāli uz vietu, kur konkrētajā specialitātē ir pieejamas darbavietas.

Lai veicinātu bezdarbnieku piekļuvi apmācību vietām, bezdarbniekiem ir pieejams atbalsts reģionālajai mobilitātei arī aktīvo nodarbinātības pasākumu ietvaros. Tas nozīmē, ka NVA klienti var pretendēt uz finanšu atlīdzību transporta izdevumu segšanai braucieniem no deklarētās dzīvesvietas uz apmācību vai prakses vietu un atpakaļ un dzīvojamās telpas īres vai dienesta viesnīcas izdevumu kompensāciju (ja apmācību vai prakses vieta atrodas vismaz 15 km attālumā no bezdarbnieka deklarētās dzīvesvietas, un bezdarbnieks norādītajā administratīvajā teritorijā ir deklarēts vismaz sešus mēnešus). Jāpiebilst, ka atbalsts reģionālajai mobilitātei tiek piemērots arī JG ietvaros. Lai veicinātu iesaisti pasākumos reģionālās mobilitātes atbalstam, 2018. gadā veikti grozījumi tiesiskajā regulējumā, paredzot transporta un īres kompensācijas arī uzsākot darbu Rīgā.

Tomēr, kā uzsver Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācija (turpmāk – OECD), pieprasījuma virzītas apmācību sistēmas finansēšana var sasniegt savus mērķus, ja ir atbilstošs izglītības piedāvājums, kas spēj reaģēt uz personu un uzņēmumu vajadzību apmierināšanu. Piemēram, daudzas valstis, t.sk. Latvija, strādā šajā virzienā, veidojot institucionālo autonomiju un radot vidi, kurā pakalpojumu sniedzēji konkurē savā starpā. Rezultātā izglītības tirgus ir atvērts to pakalpojumu sniedzējiem un lielākai izglītības patērētāju iesaistei. Savukārt, lai izglītojamais izvēlētos savu kuponu atstāt kvalitatīvākajam izglītības pakalpojuma sniedzējam, un, lai kopumā izglītības pasākumi sasniegtu tos iedzīvotājus, kuriem tie patiešām ir nepieciešami, vitāli svarīga ir informācija par: (1) skolu un to izglītības programmu kvalitāti un saturu; (2) par darba tirgus iespējām pēc šo programmu vai kursu apguves, t.sk., darbā iekārtošanās rādītājiem; (3) par kopējiem pieaugušo izglītības ieguvumiem u.c. valsts atbalsta pasākumiem.^{3:4}

³ OECD. 2017. Getting Skills Right: Good Practice in Adapting to Changing Skill Needs: A Perspective on France, Italy, Spain, South Africa and the United Kingdom. pp.25-26. OECD Publishing, Paris. doi: 10.1787/9789264277892-ne

⁴ OECD. 2017. Education at a Glance 2017: OECD Indicators, pp.127. OECD Publishing, Paris. doi: 10.1787/eag-2017-ne

LM sadarbībā ar NVA regulāri pilnveido apmācību kuponu sistēmu. Atbilstoši starptautiskajai praksei⁵, kas paredz labas informācijas, konsultāciju un profesionālās orientācijas nodrošinājumu pieaugušo izglītības ietvaros, NVA to klientu informētāka un mērķētāka pakalpojuma izvēlē nodrošina:

- **e-vides risinājumus**: darba tirgus monitoringa sistēma (IKT darba tirgus prognožu rīks; informācija par vidējo atlīdzību profesijā; “Izglītības iestāžu meklētāja rīks”; informācija par iepriekšējo izglītojamo mācību novērtējumu; e-apmācība “Finanšu pratība”; “Tests zināšanu pārbaudei angļu valodā”);
- **bezdarbnieku profilēšanu, karjeras konsultācijas**;
- **tiešo komunikāciju ar bezdarbniekiem un darba devējiem**, t.sk. NVA stratēģijas ar darba devējiem ietvaros, NVA filiālēs, to zvanu centrā, oficiālajā e-pastā un portālā *Latvija.lv*;
- par mācību iespējām sabiedrība tiek informēta: **sabiedrisko attiecību** ietvaros, izmantojot informāciju NVA mājaslapā; sociālajos tīklos, informatīvajos materiālos (bukleti, baneri); mediju attiecības (bezmaksas publicitāte TV, radio, presē, kas izriet no žurnālistu veidotiem sižetiem un raidījumiem); **publiskajos pasākumos** (NVA vakanču gadatirgi, semināri darba devējiem, izglītības iestādēm).

NVA filiāles veic sadarbību ar pašvaldībām, sociālajiem dienestiem. Plašāks apmācību kuponu sistēmas izvērtējums 2018. gadā tiks veikts OECD pētījuma par Latvijas darba tirgus politikas ietekmi uz iekļaujoša darba tirgus attīstību Latvijā ietvaros (OECD pētījumu sērija “*Connecting People with Jobs*”). Zinātniskā pētījuma apskatāmie jautājumi: (1) bezdarbnieku aktivizēšanas politika; NVA īstenoto pasākumu efektivitāte. Pētījums tiek īstenots no 2017. gada jūnija līdz 2018. gada decembrim. 2019. gada 1.cet. notiks pētījuma prezentācijas konference.

⁵ OECD. 2017. Getting Skills Right: Good Practice in Adapting to Changing Skill Needs: A Perspective on France, Italy, Spain, South Africa and the United Kingdom. pp.110. OECD Publishing, Paris. doi: 10.1787/9789264277892-ne

LMzino_270718; Ziņojums „Par bezdarbnieku un darba meklētāju apmācību rezultātiem 2017.gadā un prioritārajiem apmācību virzieniem”

4. 2017. gadā NVA īstenotie aktīvās darba tirgus politikas pasākumi, kuru mērķis ir uzlabot personu konkurētspēju darba tirgū

Aktīvās darba tirgus politikai ir jābūt efektīvai un elastīgai, lai konkrētajā periodā (atkarībā no tā, vai valstī ir vērojams ekonomikas pieaugums vai lejupslīde) piedāvātu visatbilstošākos pasākumus bezdarbnieku, darba meklētāju un bezdarba riskam pakļauto personu aktivizēšanai. Tas nozīmē, ka dažādām bezdarbnieku mērķgrupām tiek piedāvāti dažādi pasākumi ar dažādiem mērķiem un īstenošanas nosacījumiem. Piemēram, cilvēkiem ar zemu prasmju līmeni nepieciešams piedāvāt apmācību pasākumus, kas paaugstinās šo personu zināšanu un prasmju līmeni. Jaunieši var saskarties ar grūtībām darba tirgū tāpēc, ka viņiem nav darba pieredzes, tādējādi aktīvas darba tirgus politikas pasākumi (turpmāk – ADTP pasākumi) jauniešiem paredz pirmās darba pieredzes iegūšanu un izvēles pasākumus, kas palīdz pieņemt apzinātāku lēmumu par nākotnes profesiju (karjeras konsultācijas, papildus informācija par vakancēm un tendencēm darba tirgū u.c.). Ilgstošajiem bezdarbniekiem, kas nevar atgriezties darba tirgū jaunu darba vietu trūkuma dēļ, ir jāpiedāvā aktivizācijas pasākumi, kas uztur viņu iemaņas un prasmes un novērš šo cilvēku ekonomisko neaktivitāti.

Ņemot vērā samērā augsto bezdarba līmeni un galvenās bezdarbnieku riska grupas, tiek pilnveidoti un īstenoti gan vispārējie ADTP pasākumi bezdarbniekiem, darba meklētājiem un bezdarba riskam pakļautajām personām, gan specializēti pasākumi mērķa grupu bezdarbniekiem.

Ņemot vērā ierobežoto finansējumu un samērā lielo bezdarbnieku skaitu, ADTP pasākumi primāri tiek piedāvāti tām bezdarbnieku grupām, kurām ir visgrūtāk atgriezties darba tirgū – atbalsts sākumā tiek sniegts tiem bezdarbniekiem, kas palikuši bez iztikas līdzekļiem. Līdz ar to tiek uzlabota šo cilvēku konkurētspēja darba tirgū, jo bez dalības pasākumos šie cilvēki varētu kļūt pat ekonomiski neaktīvi vai nokļūtu ilgstošo bezdarbnieku grupā, vai arī vispār neatgriezties darba tirgū. Vienlaikus tiek nodrošināta secīga iesaiste pasākumos – konkurētspējīgākie bezdarbnieki (piemēram, ar augstāko izglītību, ar darba pieredzi) tiek iesaistīti vispirms īstermiņa pasākumos (motivācijas programmas, karjeras konsultācijas, atbalsts darba meklēšanā) un tikai gadījumā, ja tie nevar atrisināt bezdarba situāciju ar īstermiņa pasākumiem, tie tiek iesaistīti finanšu ietilpīgākajos pasākumos. Ja bezdarbnieks vai darba meklētājs bez attaisnojošiem iemesliem pārtrauc dalību apmācībā, bezdarbniekam un darba meklētājam ir pienākums atlīdzināt NVA radušos apmācību izdevumus.

Bezdarbnieku secīga iesaiste nodarbinātības pasākumos, no vienas puses, atbalsta vairāk tos bezdarbniekus, kuriem ir visgrūtāk iekļauties darba tirgū (zema kvalifikācija, novecojušās prasmes, ilgstošais bezdarbs u.tml.), bet no otras puses, šķietami pazemina aktīvas darba tirgus politikas pasākumu rezultātīvos rādītājus (iekārtošanās darbā pēc dalības pasākumos u.c.), kas varētu būt augstāki, ja pasākumos tiktu iesaistīti visprasmīgākie un zinošākie bezdarbnieki, kuriem ir vislielākās izredzes atrast darbu arī bez finanšu ietilpīgu pasākumu palīdzības. Vērtējot ADTP pasākumus, ir svarīgi ņemt vērā ne tikai rezultātīvos rādītājus, bet

LMzino_270718; Ziņojums „Par bezdarbnieku un darba meklētāju apmācību rezultātiem 2017.gadā un prioritārajiem apmācību virzieniem”

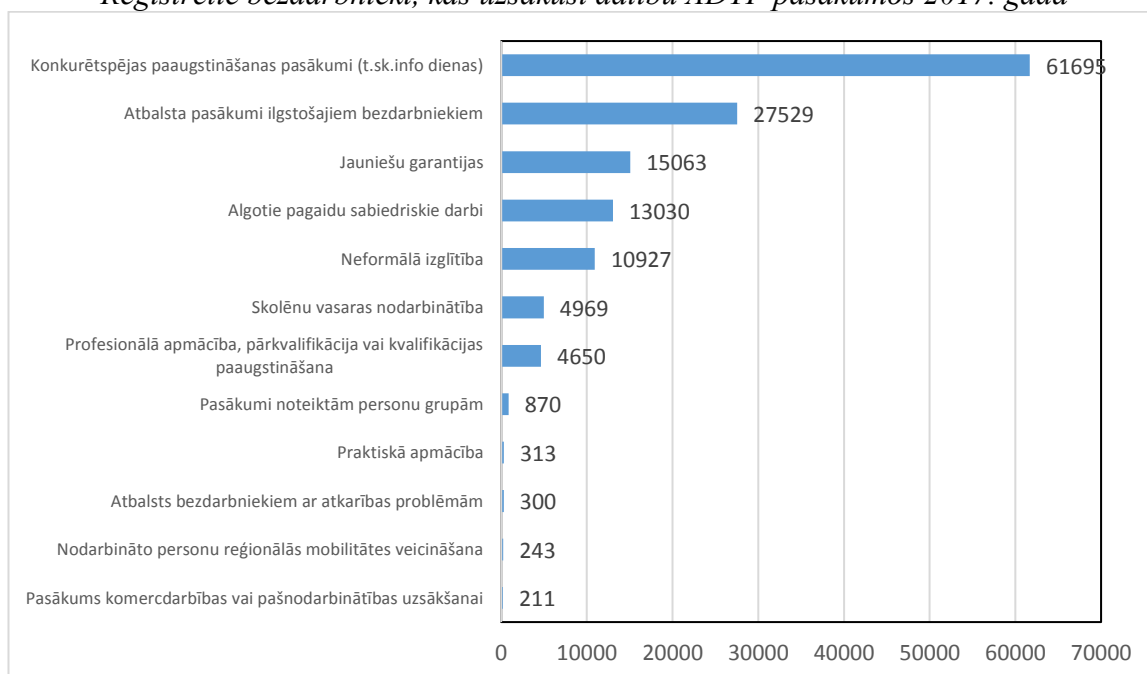
arī sociālo ietekmi, t.i., cik cilvēki ir saglabājuši aktivitāti, iekārtojušies darbā vai uzsākuši uzņēmējdarbību ilgākā periodā, cik cilvēkiem ir nodrošināta aktivizācijas pasākumu pieejamība utt.

2017. gadā ADTP piedalījās 165,3 tūkst. personas. 2017. gadā ADTP pasākumiem izlietoti 39,5 milj. eiro (2008. gadā - 11 milj., 2009. gadā – 32 milj., 2010. gadā – 64 milj., 2011. gadā – 50 milj., 2012. gadā - 31,2 milj., 2013. gadā - 32,1 miljons latu, 2014. gadā - 38,4 milj. eiro, 2015. gadā - 26 milj. eiro, 2016. gadā – 34,3 milj. eiro), t.sk., ESF līdzfinansējums 31,5 milj. eiro. Plašāks ADTP pasākumu finansējuma izlietojums un iesaistes rādītāji pieejami ziņojuma 6.pielikumā. Aptuveni 37 % no tā izlietots bezdarbnieku kvalifikācijas paaugstināšanai un pilnveidei, nedaudz vairāk nekā 14 % algoto pagaidu sabiedrisko darbu organizēšanai, aptuveni 14 % atbalstītai nodarbinātībai, aptuveni 22 % Jauniešu garantijas īstenošanai, aptuveni 10% atbalsta pasākumiem ilgstošajiem bezdarbniekiem u.c.

2017. gadā NVA organizētajos aktīvajos nodarbinātības (t.sk. KPP) pasākumos piedalījās 139 800 bezdarbnieki, darba meklētāji un citas personas (viens cilvēks var būt piedalījies vairākās aktivitātēs, skat. 2. attēlu). 2017. gadā darbā iekārtojās 67 085 bezdarbnieki, no kuriem 20 722 (30,9 %) bezdarbnieki ir iekārtojušies darbā pēc kāda aktīvā pasākuma pabeigšanas (izņemot KPP informatīvās dienas).

Attēls Nr.2

Reģistrētie bezdarbnieki, kas uzsākuši dalību ADTP pasākumos 2017. gadā

Datu avots: NVA

Bezdarbnieku mērķa grupu iesaiste ADTP pasākumos: NVA īstenotie pasākumi ir palīdzējuši mazināt gan bezdarbnieku skaitu mērķa grupās, gan vispārējo bezdarbu. ADTP pasākumi, kas ir vērsti uz **ilgstošo bezdarbnieku** problēmu risināšanu, ir mazinājuši sociālo spriedzi, kā arī palīdzējuši saglabāt darba prasmes cilvēkiem, kas nav varējuši ātri atgriezties darba tirgū. 2017. gada 12 mēnešos NVA organizētajos aktīvajos nodarbinātības pasākumos (t.sk. KPP) piedalījušies 47 201 ilgstošie bezdarbnieki (viens bezdarbnieks var būt piedalījies vairākās aktivitātēs). Par ADTP pasākumu pozitīvajiem rezultātiem ilgstošo bezdarbnieku mērķa grupai liecina arī fakts, ka 63,8 % no visiem ilgstošajiem bezdarbniekiem, kas 2017. gadā ir iekārtojušies darbā (8 207 ilgstošie bezdarbnieki), ir iekārtojušies darbā pēc kāda aktīvā pasākuma pabeigšanas (izņemot KPP informatīvās dienas).

2017. gadā ADTP pasākumos (t.sk. KPP) piedalījušies 55 921 tūkst. **bezdarbnieki vecumā 50 gadi un vairāk**. Gados vecāki reģistrētie bezdarbnieki visvairāk iesaistās KPP, ADTP pasākumā „Algotie pagaidu sabiedriskie darbi”, kas palīdz uzturēt darba iemaņas, un neformālās un profesionālās izglītības apgūvē, tādējādi pielāgojoties darba tirgus mainīgajām prasībām un paaugstinot savas iespējas integrēties darba tirgū. 2017. gada 12 mēnešos darbā iekārtojušies 16 783 bezdarbnieki vecumā 50 gadi un vairāk, no kuriem 5 327 (31,7%) bezdarbnieki ir iekārtojušies darbā pēc kāda aktīvā pasākuma pabeigšanas (izņemot KPP informatīvās dienas).

2017. gada 12 mēnešos NVA organizētajos Jauniešu garantijas pasākumos (t.sk. KPP) piedalījās 15 063 tūkst. **jaunieši** (15 – 29 gadi) bezdarbnieki (viens cilvēks var būt piedalījies vairākās aktivitātēs, skat.). Darbā iekārtojās 18 298 jaunieši (15 – 29 gadi) bezdarbnieki, no kuriem 6 232 (34,1 %) darbā iekārtojās pēc kāda aktīvā nodarbinātības pasākuma pabeigšanas (izņemot KPP informatīvās dienas). Jaunieši sadarbībā ar NVA karjeras konsultantu un citiem speciālistiem var noskaidrot savas stiprās puses, saņemt informāciju par Latvijā pieejamām darbavietām, iegūt jaunas prasmes un pirmo darba pieredzi, kā arī saņemt atbalstu uzņēmējdarbības uzsākšanai. Dalība piemērotu pasākumu iesaistē tiek noteikta, balstoties uz profilēšanas rezultātiem, t.sk., ņemot vērā, jaunieša iepriekšējo pieredzi darba tirgū, iegūto izglītību, kā arī iemaņu un prasmju līmeni, motivāciju. Pieteikties atbalsta saņemšanai ir iespējams NVA 28 filiālēs visā Latvijā.

Savukārt uz **personām ar invaliditāti** vērstie ADTP pasākumi ir veicinājuši šo bezdarbnieku grupas iekļaušanos sabiedrībā un darba tirgū, ļaujot izprast darba tirgus prasības un sekmējot iekārtošanos pastāvīgā darbā, par ko liecina arī statistika – 2017. gadā darbā iekārtojušās 3 618 personas ar invaliditāti, no kurām 1 563 jeb 43,2 % iekārtojās darbā pēc kāda aktīvā pasākuma pabeigšanas (izņemot KPP informatīvās dienas). Bezdarbniekiem ar invaliditāti nepieciešamības gadījumā tiek piešķirtas vienreizējas dotācijas apmācību vai darba vietas pielāgošanai personas ar invaliditāti vajadzībām, segtas asistentu pakalpojumu izmaksas, kas saistītas ar nokļūšanu līdz mācību, prakses vai darba vietai, kā arī tiek segtas surdotulku, ergoterapeitu un citu speciālistu pakalpojumu izmaksas. 2017. gadā NVA

organizētajos aktīvajos nodarbinātības pasākumos piedalījās 18 942 personas ar invaliditāti.

Lai motivētu darba devējus pieņemt darbā cilvēkus ar invaliditāti, 2017. gadā tika sagatavots e-katalogs darba devējiem "Piemērota darba vide personām ar invaliditāti" (tematiskās sadaļas: "Bezdarbnieku ar invaliditāti nodarbinātības iespējas", "Darbinieks ar invaliditāti: kas jāzina darba devējam?", veiksmes stāsti: "Esmu gatavs darbam un izaugsmei!"). Kataloga veidošanā izmantotas Sociālās integrācijas valsts aģentūras un invalīdu biedrību rekomendācijas. Lai uzlabotu NVA mērķgrupu klientu konsultēšanas efektivitāti, 2017. gadā darba grupa īpašu uzmanību veltīja sociālās atstumtības riskam visvairāk pakļautajām mērķgrupām. Tika pilnveidota metodika "Darba meklēšanas iemaņu noteikšana" (paredzēta darbam ar ilgstošajiem bezdarbniekiem), kā arī izstrādāti metodiskie ieteikumi: 1) "Personu ar garīga rakstura traucējumiem konsultēšana"; 2) "Ieslodzījumā esošo personu konsultēšana" (2016. gada beigās NVA uzsāka dalību Ieslodzījuma vietu pārvaldes projektā "Bijušo ieslodzīto integrāciju sabiedrībā un darba tirgū").

NVA apkopo informāciju par personām, kas ir iekārtojušās darbā pirmo sešu mēnešu laikā pēc pasākumu pabeigšanas⁶. Izvērtējot iesaistīto personu (laika periodā no 2016. gada 1. jūlija līdz 2017. gada 30. jūnijam) iekārtošanos darbā pēc pasākumu pabeigšanas, var secināt, ka rezultāti ir atšķirīgi atkarībā no pasākuma veida un specifikas. No iesaistes pasākumos vislabākie darbā iekārtošanās rezultāti vērojami pasākumos pie darba devēja, darba vieta jaunietim un komercdarbības vai pašnodarbinātības uzsākšanai. Augsts darbā iesaistes līmenis ir arī pasākumos noteiktām personu grupām (subsīdētā nodarbinātība), kā arī pozitīvi vērtējami darbā iekārtošanās rezultāti pēc apmācību pasākumiem (skatīt 5.tabulu).

Tabula Nr.5

Bezdarbnieku darbā iekārtošanās pēc dalības ADTP pasākumos*

	Pabeigušo personu skaits	Iekārtojušies darbā pirmo 6 mēnešu laikā pēc pasākuma pabeigšanas	Iekārtojušies darbā %
Profesionālā apmācība, pārkvalifikācija vai kvalifikācijas paaugstināšana (t.sk. JG)	5302	2232	42,1
Neformālā izglītība (t.sk. JG)**	11244	4142	36,8
Konkurētspējas paaugstināšanas pasākumi (bez informatīvajām dienām) (unikālās personas gada laikā)	28399	9008	31,7
Pasākumi noteiktām personu grupām, subsīdētās darba vietas	766	630	82,2
Praktiskā apmācība pie darba devēja	117	109	93,2
Atbalsta pasākums bezdarbniekiem ar atkarības problēmām	267	66	24,7
Pasākumi komercdarbības vai pašnodarbinātības uzsākšanai	22	19	86,4

⁶ Darbā iekārtošanās tiek rēķināta, ņemot vērā tos bezdarbniekus, kas 6 mēnešu laikā pēc apmācību beigām ir iekārtojušies darbā pēdējo 12 mēnešu laikā (ar 6 mēnešu nobīdi, lai vērtētajā periodā visiem pasākumu pabeigušajiem bezdarbniekiem jau būtu 6 mēneši pēc pasākuma beigām).
LMzino_270718; Ziņojums „Par bezdarbnieku un darba meklētāju apmācību rezultātiem 2017.gadā un prioritārajiem apmācību virzieniem”

Algoti pagaidu sabiedriskie darbi	8747	890	10,2
Pirmā darba pieredze jauniešiem (JG)	73	67	91,8
Darbam nepieciešamo iemaņu attīstība nevalstiskajā sektorā (JG)	600	223	37,2
Darbnīcas jauniešiem (JG)	622	181	29,1
*Pabeiguši dalību periodā no 2016. gada 1.jūlija līdz 2017. gada 30.jūnijam un iekārtojušies darbā pirmo 6 mēnešu laikā pēc pasākuma pabeigšanas (periodā līdz 31.12.2017.)			
** iekļauti arī darba meklētāji			

Datu avots: NVA

4.1. Profesionālā apmācība, pārkvalifikācija un kvalifikācijas paaugstināšana un neformālās izglītības ieguve

Atbilstoši MK noteikumos Nr.75, Ministru kabineta 2007. gada 30.oktobra noteikumos Nr.732 „Noteikumi par darbības programmas „Cilvēkresursi un nodarbinātība” papildinājuma apakšaktivitātes „Bezdarbnieku un darba meklētāju apmācība” pirmo un otro kārtu” (turpmāk – MK noteikumi Nr.732) un Ministru kabineta 2014. gada 23. decembra noteikumos Nr. 836 "Paaugstināt bezdarbnieku kvalifikāciju un prasmes atbilstoši darba tirgus pieprasījumam” (turpmāk – MK noteikumi Nr.836) noteiktajam, profesionālā apmācība, pārkvalifikācija, kvalifikācijas paaugstināšana un neformālās izglītības ieguve (turpmāk – bezdarbnieku un darba meklētāju apmācība) ietver:

- **profesionālās tālākizglītības programmu apguvi**, kas dod iespēju bezdarbniekiem iegūt profesionālo kvalifikāciju. Pēc attiecīgās programmas apguves bezdarbnieks kārto profesionālās kvalifikācijas eksāmenu. Bezdarbniekam, kurš nokārtojis profesionālās kvalifikācijas eksāmenu, saskaņā ar profesionālās izglītības ieguvī regulējošajiem normatīvajiem aktiem izsniedz profesionālās kvalifikācijas apliecību;
- **profesionālās pilnveides izglītības programmu apguvi**, kas bezdarbniekiem dod iespēju pilnveidot savu profesionālo meistarību un apgūt mainīgajām darba tirgus prasībām atbilstošas sistematizētas profesionālās zināšanas un prasmes. Bezdarbniekam saskaņā ar profesionālās izglītības ieguvī regulējošajiem normatīvajiem aktiem izsniedz profesionālās pilnveides izglītības apliecību;
- **neformālās izglītības programmu apguvi**, kas ietver mainīgajām darba tirgus prasībām atbilstošu sistematizētu sociālo un profesionālo pamatprasmju apguvi, noslēguma pārbaudījumu organizēšanu, tai skaitā valsts valodas prasmes pārbaudes eksāmenus. Bezdarbniekam un darba meklētājam pēc neformālās izglītības programmu apguves izsniedz iegūtās zināšanas apliecinošu dokumentu.
- **Transportlīdzekļu (t.sk. traktortehnikas) vadīšanas apmācības**, kas ietver pirmās palīdzības kursu apguvi un transportlīdzekļu un traktortehnikas vadītāja kvalifikācijas iegūšanas eksāmenus.

Aktīvā nodarbinātības pasākuma „Profesionālās tālākizglītības un profesionālās pilnveides izglītības programmu īstenošana bezdarbniekiem” MK

noteikumu Nr.75 26.punkts nosaka šī pasākuma bezdarbnieku iesaistes kritērijus. Bezdarbniekam, izsakot vēlmi iesaistīties apmācību pasākumā, NVA filiāle pārbauda bezdarbnieka atbilstību pasākuma mērķa grupai pēc sekojošiem kritērijiem:

- bezdarbnieka iepriekš iegūtā profesionālā kvalifikācija vai profesionālā pieredze nav pieprasīta darba tirgū vai tā neatbilst attiecīgajai profesijai noteiktajām prasībām un tāpēc nav iespējams atrast piemērotu darbu;
- bezdarbnieks ir zaudējis profesionālās prasmes;
- bezdarbniekam nav iepriekš iegūtas profesionālās kvalifikācijas.

Neformālās izglītības ieguvē un transportlīdzekļu un traktortehnikas vadītāju apmācībā bezdarbnieku/darba meklētāju iesaista, ja viņa prasmes neatbilst mainīgajām darba tirgus prasībām (vai šīs prasmes ir nepietiekamas) un šā iemesla dēļ ir grūti atrast darbu. Bezdarbnieku un darba meklētāju viena gada laikā var iesaistīt ne vairāk kā divu transportlīdzekļu un traktortehnikas vadītāju apmācību programmu apgūvē, savukārt profesionālās izglītības programmu apgūvē ne agrāk kā divus gadus pēc iepriekšējās profesionālās izglītības programmas pabeigšanas vai profesionālās kvalifikācijas iegūšanas. Tāpat saskaņā ar MK noteikumiem Nr.75, pirms iesaistes bezdarbnieku un darba meklētāju apmācībā personai ir tiesības saņemt karjeras konsultāciju.

2017. gadā profesionālā apmācībā, pārkvalifikācijā un kvalifikācijas paaugstināšanā pavisam iesaistījās 6 218 personas (kopā ar JG iesaistītajiem). 2017. gadā no profesionālās apmācības uzsākušo kopskaita tika atskaitīti 471 bezdarbnieks jeb 7,6%. Biežākie atskaitīšanas gadījumi (40%) bija veselības stāvokļa dēļ. Līguma pārkāpumi bija 70 bezdarbniekiem jeb 14,9 % no atskaitīto kopskaita.

Vidējās izmaksas 2017. gada profesionālās tālākizglītības un profesionālās pilnveides programmu apgūvē bija 1 040 eiro (t.sk. apmācību maksa 760 eiro un stipendija 279 eiro), kur viena profesionālās tālākizglītības programmu apgūvē iesaistītā faktiskās vidējās izmaksas 2017. gadā veidoja 1 318 eiro, t.sk. apmācību maksa 942 eiro un stipendija 376 eiro. Savukārt profesionālās pilnveides programmu apgūvē iesaistītā vidējās izmaksas 2017. gadā veidoja 582 eiro, t.sk. apmācību maksa 456 eiro un stipendija 126 eiro. Profesionālā tālākizglītības un pilnveides, kā arī neformālās izglītības programmu piešķirtais un izlietotais finansējums, kā arī iesaistes rādītāji atbilstoši projektiem un budžeta finansēšanas avotiem ir atspoguļoti 6.tabulā.

Tabula Nr.6

Profesionālās un neformālās apmācības finansējums un pasākumos iesaistīto skaits

Pasākuma nosaukums	2017. gadā faktiski izlietots (EUR)	Pārejošo klientu skaits	No jauna iesaistīto klientu skaits 2017. g.	Kopā
<i>Apmācības finansējums un pasākumos iesaistīto skaits. ESF projekts "Atbalsts bezdarbnieku izglītībai"</i>				

Profesionālā apmācība	4 448 849	646	4 650	5 296
Neformālā izglītība, t.sk.valsts valodas apguve	6 224 392	1 038	10 931	11 969
Apmācība pie darba devēja	414 536	73	313	386
<i>Apmācības finansējums un pasākumos iesaistīto skaits. ESF projekts "Jauniešu garantijas"</i>				
JG Profesionālā apmācība	1 497 728	266	1 568	1 834
JG Neformālā izglītība, t.sk.valsts valodas apguve	1 625 826	722	2 841	3 563

Datu avots: NVA

Savukārt NVA klientu iesaiste atbilstoši katrā no izglītības veidiem atspoguļota 7.tabulā.

Tabula Nr.7

2017. gadā nodarbinātības pasākumos iesaistīto skaits

Apmācību pasākumi	Jauniešu garantijas	Atbalsts bezdarbnieku izglītībai	Kopā
Konkurētspējas paaugstināšanas pasākumi	9914	38278	48 192
Neformālās izglītības ieguve	1831	8222	10053
Svešvalodas un datorzinību programmas	1498	6405	7903
Valsts valodas apmācība	333	1817	2150
Transportlīdzekļu un traktortehnikas vadītāju apmācība	1010	2679	3689
Transportlīdzekļu vadītāju apmācība	487	1369	1856
Traktortehnikas vadītāju apmācība	523	1310	1833
Profesionālās apmācību programmas	1568	4650	6218
Profesionālā tālākizglītība	1101	2893	3994
Profesionālā pilnveide	467	1757	2224

Datu avots: NVA

Visvairāk apmācība veikta šādās **profesionālās tālākizglītības programmās (t.sk. JG)** – lietvedis (1012), lokmetinātājs metināšanā ar mehanizēto iekārtu aktīvās gāzes vidē (MAG) (437), klientu apkalpošanas operators (373), šuvējs (293), drēbnieks (212), noliktavas pārzinis (208), apdares darbu strādnieks (168), konditora palīgs (144), elektromontieris (125), lokmetinātājs metināšanā ar mehanizēto iekārtu inertās gāzes vidē (MIG) (123), datorsistēmu tehniķis (113), loģistikas darbinieks (92), inženierkomunikāciju montētājs (86), lokmetinātājs metināšanā ar volframa elektrodu inertās gāzes vidē (TIG) (72).

Profesionālās pilnveides izglītības programmu kopās (t.sk. JG) - sociālā aprūpe (845), projektu vadība (450), mazā biznesa organizēšana (340), elektrokāra vadīšana (228), apsardzes darbs (149), grāmatvedība (103), jaunākie materiāli un tehnoloģijas friziera darbā (26), mārketinga un tirdzniecība (21), tērpu konstruēšana un modelēšana (20), siltumiekārtu apkalpošana (17).

Bezdarbnieku portrets profesionālajā apmācībā ar kuponu metodi (t.sk. JG) ir atspoguļots 8.tabulā.

Tabula Nr.8

Uzsākuši profesionālo apmācību ar kuponu metodi 2017. gadā

	Kopējais Skaits	% no kopējā skaita	Sievietes	Vīrieši
	6218		4205	2013
Ilgstošie bezdarbnieki	1514	24,3	1020	494
Jaunieši - bezdarbnieki vec.15-24 gadi	537	8,6	327	210
Bezdarbnieki – invalīdi	770	12,4	488	282
Personas pēc atbrīvošanas no ieslodzījuma	18	0,3	0	18
Personas pēc bērna kopšanas atvaļinājuma	119	1,9	119	0
Bezdarbnieki vecumā 50+	1771	28,5	1127	644
Bezdarbnieki pirmspensijas vecumā	557	9	352	205
Pēc izglītības				
Augstākā izglītība	1271	20,4	1049	222
Profesionālā izglītība	2163	34,8	1404	759
Vidējā vispārējā izglītība	1813	29,2	1177	636
Pamatizglītība	921	14,8	540	381
Zemāka par pamata	50	0,8	35	15
Valsts valodas prasme				
Valsts valodas augstākā pakāpe	391	6,3	318	73
Valsts valodas vidējā pakāpe	986	15,9	699	287
Valsts valodas zemākā pakāpe	559	9,0	230	329
Izglītība iegūta valsts valodā	4100	65,9	2866	1214
Nav valsts valodas atestācijas	182	2,9	72	110
Pa vecuma grupām				
15-19 gadi	83	1,3	55	28
20-24 gadi	454	7,3	272	182
25-29 gadi	1048	16,9	738	310
30-34 gadi	781	12,6	592	189
35-39 gadi	666	10,7	475	191
40-44 gadi	697	11,2	452	245
45-49 gadi	718	11,5	494	224
50-54 gadi	764	12,3	477	287
55-59 gadi	750	12,1	484	266
60 gadi un vairāk	257	4,1	166	91
Pēc tautības				
Latvieši	3904	62,8	2724	1180
Krievi	1733	27,9	1088	645
Baltkrievi	162	2,6	110	52
Ukraiņi	108	1,7	75	33
Poļi	164	2,6	109	55
Lietuvieši	76	1,2	54	22
Ebreji	4	0,1	2	2
Romi	15	0,2	9	6
Citas tautības	41	0,7	26	15
Nav norādīta	11	0,2	8	3
Pēc bezdarba ilguma				
Līdz 6 mēnešiem	3099	49,8	2062	1037
No 6 līdz 12 mēnešiem	1605	25,8	1123	482
No 1 līdz 3 gadiem	1012	16,3	685	327
3 gadi un vairāk	502	8,1	335	167

Datu avots: NVA

LMzino_270718; Ziņojums „Par bezdarbnieku un darba meklētāju apmācību rezultātiem 2017.gadā un prioritārajiem apmācību virzieniem”

Laika periodā no 2016. gada 1.jūlija līdz 2017. gada 30.jūnijam dalību profesionālās apmācības ietvaros, t.sk. JG, pabeidza 5 302 bezdarbnieki, no kuriem darbā pirmo 6 mēnešu laikā (periodā līdz 31.12.2017.) izdevās iekārtoties 2 232 personām jeb 42,1%. Ja salīdzina darbā iekārtošanos ar iepriekšējā gada atskaites periodu, tad vērojams palielinājums (no 2015. gada 1.jūlija līdz 2016. gada 30.jūnijam darbā iekārtojās 38,8% no apmācību pabeigušajiem bezdarbniekiem).

Vissekmīgāko darbā iekārtošanos pēc profesionālās tālākizglītības programmu apguves no 2016. gada 1.jūlija līdz 2017. gada 30.jūnijam skatīt 9.tabulā.

Tabula Nr.9

Bezdarbnieku darbā iekārtošanās pēc profesionālās tālākizglītības programmu apguves
(Top 10)*

Nr. p.k.	Izglītības programma	% no apmācības pabeigušajiem
1.	Ēku celtnieks	100 (no 4)
2.	Lokomotīvu saimniecības tehniķis	100 (no 9)
3.	Konditors	85,7 (no 7)
4.	Lokmetinātājs metināšanā ar volframa elektrodu inertās gāzes vidē (TIG)	70,2 (no 84)
5.	Lietvedis	53,0 (no 661)
6.	Loģistikas darbinieks	49,6 (no 113)
7.	Elektrotehniķis	47,4 (no 76)
8.	Noliktavas pārzinis	46,9 (no 207)
9.	Elektromontieris	45,9 (no 98)
10.	Inženierkomunikāciju montētājs	42,9 (no 63)
*Pabeiguši dalību periodā 2016. gada 1.jūlija - 2017. gada 30.jūnijam un iekārtojušies darbā pirmo 6 mēnešu laikā pēc pasākuma pabeigšanas (iekārtošanās darbā līdz 2017.gada 31.decembrim).		

Datu avots: NVA

Savukārt vissekmīgākā darbā iekārtošanās pēc profesionālās pilnveides programmu apguves no 2016. gada 1.jūlija līdz 2017. gada 30.jūnijam ir atspoguļota 10.tabulā.

Tabula Nr.10

Bezdarbnieku darbā iekārtošanās pēc profesionālās pilnveides programmu apguves
(Top 10)*

Nr. p.k.	Izglītības programma	% no apmācības pabeigušajiem
1.	Elektrokāra vadīšana	53,9 (no 193)
2.	Apsardzes darbs	53,8 (no 251)
3.	Grāmatvedība	53,3 (no 122)
4.	Praktiskais mārketing	46,7 (no 15)
5.	Projektu vadība	45,6 (no 408)
6.	Siltumiekārtu apkalpošana	44,4 (no 18)
7.	Mazā biznesa organizēšana	43,9 (no 321)
8.	Tērpu piegriešana, modelēšana un konstruēšana	42,9 (no 21)
9.	Frizieru pakalpojumi	35,7 (no 14)

10.	Sociālā aprūpe	31,8 (no 729)
*Pabeigusi dalību periodā 2016. gada 1.jūlija - 2017. gada 30.jūnijam un iekārtojušies darbā pirmo 6 mēnešu laikā pēc pasākuma pabeigšanas (iekārtošanās darbā līdz 2017.gada 31.decembrim)		

Datu avots: NVA

No 2017. gadā no neformālās izglītības programmu apguvi (t.sk. transportlīdzekļa/traktortehnikas vadītāju apmācībā un neformālās izglītības programmā "Valsts valodas apguve") **uzsākušajiem** 13 772 bezdarbniekiem, apmācību pabeidza 12 375 bezdarbnieki, bet 711 turpināja dalību pasākumā 2018. gadā. Savukārt 686 personas tika atskaitītas no apmācībām (611 - attaisnotu iemeslu dēļ, 75 – neattaisnotu).

Viena neformālās izglītības programmu apguvē iesaistītā faktiskās vidējās izmaksas 2017. gadā veidoja 505 eiro, t.sk. apmācību maksa 351 eiro un stipendija 154 eiro. Savukārt transportlīdzekļu/ traktortehnikas vadītāju apmācībā iesaistītā vidējās izmaksas 2017. gadā veidoja 780 eiro, t.sk. apmācību maksa 679 eiro un stipendija 101 eiro.

Bezdarbnieku un darba meklētāju visvairāk pieprasītās neformālās izglītības programmas ir atspoguļotas 11.tabulā.

Tabula Nr.11

Bezdarbnieku iesaiste valsts valodas, svešvalodas un datorzinības apmācības programmās 2017. gadā (Top 10)

Nr. p.k.	Izglītības programma	Klientu skaits
1.	Datorzinības (bez priekšzināšanām)	1382
2.	Datorzinības (ar priekšzināšanām)	1002
3.	Valsts valoda atbilstoši vidējam valsts valodas prasmes līmenim	939
4.	Angļu valoda (ar priekšzināšanām) (Elementary)	927
5.	Angļu valoda (bez priekšzināšanām)	890
6.	Valsts valoda atbilstoši pamata valsts valodas prasmes līmenim	669
7.	Angļu valoda (ar priekšzināšanām) (Lower Intermediate)	556
8.	Valsts valoda atbilstoši augstākajam valsts valodas prasmes līmenim	525
9.	Vācu valoda (bez priekšzināšanām)	509
10.	Angļu valoda (ar priekšzināšanām) (Intermediate)	347

Datu avots: NVA

Savukārt bezdarbnieku un darba meklētāju visvairāk pieprasītās 2017. gada transportlīdzekļu un traktortehnikas vadītāju apmācību programmas ir atspoguļotas 12.tabulā.

Tabula Nr.12

Bezdarbnieku iesaiste transportlīdzekļu un traktortehnikas vadītāju apmācību programmās 2017. gadā (Top 10)

Nr. p.k.	Izglītības programma	Klientu skaits
1.	"C" kategorijas autovadītājs ar iepriekš iegūtu "B" kategoriju (ar 1.palīdzības kursu apguvi)	1063
2.	"C" kategorijas (ar 1.palīdzības kursu) traktortehnikas "Ekskavatori un pašgājēji iekrāvēji" vadītājs (ar priekšzināšanām)	456

3.	"B" kategorijas (ar 1.palīdzības kursu) traktortehnikas "Visi traktori, komunālā pašgājēja traktortehnika, buldozeri un universālās pašgājējmašīnas" vadītājs (ar priekšzināšanām)	384
4.	"B" kategorijas (ar 1.palīdzības kursu) traktortehnikas "Visi traktori, komunālā pašgājēja traktortehnika, buldozeri un universālās pašgājējmašīnas" vadītājs (bez priekšzināšanām)	307
5.	"C" kategorijas traktortehnikas "Ekskavatori un pašgājēji iekrāvēji" vadītājs (ar priekšzināšanām)	228
6.	"B" kat.traktorteh. "Visi traktori, komunālā pašg. traktorteh., buldozeri un univ. pašgājējmaš." vadītājs (ar priekšzin.)	171
7.	"CE" kategorijas autovadītājs ar iepriekš iegūtu "C" kategoriju	150
8.	"C" kategorijas autovadītājs ar iepriekš iegūtu "B" kategoriju (kods 95)	150
9.	"CE" kategorijas autovadītājs ar iepriekš iegūtu "C" kategoriju (ar 1.palīdzības kursu apguvi) (kods 95)	146
10.	"D" kategorijas autovadītājs ar iepriekš iegūtu "C" kategoriju (ar 1.palīdzības kursu apguvi) (kods 95)	91

Datu avots: NVA

Laika periodā no 2016. gada 1.jūlija līdz 2017. gada 30.jūnijam dalību neformālās izglītības apgūvē, t.sk. JG, izņemot valsts valodas apmācību, pabeidza 9 651 bezdarbnieki un darba meklētāji, no kuriem darbā pirmo 6 mēnešu laikā (periodā līdz 31.12.2017.) izdevās iekārtoties 3 602 personām jeb 37,3%. Savukārt valsts valodas apguvi minētajā laika perioda pabeidza 1 593 NVA klienti, no kuriem darbā pirmo 6 mēnešu laikā (periodā līdz 31.12.2017.) izdevās iekārtoties 540 personām jeb 33,9%.

Ziņojuma 13. tabulā ir atspoguļotas tās neformālās izglītības programmas (izņemot transportlīdzekļu, traktortehnikas programmas), pēc kuru apguves bezdarbnieki uzrādīja augstākos darbā iekārtošanās rādītājus.

Tabula Nr.13

Bezdarbnieku darbā iekārtošanās pēc neformālās izglītības programmu apguves
(Top 10)*

Nr. p.k.	Izglītības programma	% no apmācības pabeigušajiem
1.	Norvēģu valoda (ar priekšzināšanām)	57,1 (no 7)
2.	Franču valoda (bez priekšzināšanām)	53,3 (no 30)
3.	AutoCAD	50,6 (no 79)
4.	Krievu valoda (ar priekšzināšanām)	47,9 (no 146)
5.	Angļu valoda (ar priekšzināšanām) (Intermediate)	47,6 (no 292)
6.	Datorprasmes grāmatvedībā (programma 1C Grāmatvedība)	47,3 (no 182)
7.	Biznesa angļu valoda (ar priekšzināšanām) (Advanced)	45,5 (no 22)
8.	Datorprasmes grāmatvedībā (programma Jumis)	44,2 (no 52)
9.	Norvēģu valoda (bez priekšzināšanām)	41,9 (no 43)
10.	Biznesa angļu valoda (ar priekšzināšanām) (Higher Intermediate)	41,7 (no 48)
*Pabeiguši dalību periodā 2016.gada 1.jūlija - 2017.gada 30.jūnijam un iekārtojušies darbā pirmo 6 mēnešu laikā pēc pasākuma pabeigšanas (iekārtošanās darbā līdz 2017.gada 31.decembrim).		

Datu avots: NVA

Līdzīgi ziņojuma 14.tabulā ir atspoguļotas tās neformālās izglītības transportlīdzekļu, traktortehnikas programmas, pēc kuru apguves bezdarbnieki uzrādīja augstākos darbā iekārtošanās rādītājus.

Tabula Nr.14

Bezdarbnieku darbā iekārtošanās pēc neformālās izglītības programmu apguves
(Top 5)*

Nr. p.k.	Izglītības programma	% no apmācības pabeigušajiem
1.	"D" kategorijas autovadītājs ar iepriekš iegūtu "D1" kategoriju	80 % (no 5)
2.	"G" kategorijas traktortehnikas "Ceļu būves mašīnas" vadītājs	64,2 % (no 53)
3.	"D" kategorijas autovadītājs ar iepriekš iegūtu "C" kategoriju	55,7 % (no 221)
4.	"C" kategorijas traktortehnikas "Ekskavatori un pašg. iekrāvēji" vadītājs	54,2 % (no 646)
5.	"C" kategorijas autovadītājs ar iepriekš iegūtu "C1" kategoriju	52,2 % (no 23)
*Pabeiguši dalību periodā 2016.gada 1.jūlija - 2017.gada 30.jūnijam un iekārtojušies darbā pirmo 6 mēnešu laikā pēc pasākuma pabeigšanas (iekārtošanās darbā līdz 2017.gada 31.decembrim).		

Datu avots: NVA

2018. gadā plānotais profesionālās tālākizglītības un pilnveides, neformālās izglītības programmu, t.sk. transportlīdzekļa/traktortehnikas vadītāja apmācību, finansējums un iesaistes rādītāji ir atspoguļoti 15.tabulā.

Tabula Nr.15

Apmācību pasākumu plānotais finansējums un dalībnieku skaits 2018. gadam

Aktīvie nodarbinātības pasākumi	Finansējums (valsts un ESF kopā) EUR	Rezultatīvie rādītāji
Profesionālā apmācība, pārkvalifikācija un kvalifikācijas paaugstināšana	4 043 594	3500
Neformālā izglītības ieguve (kopā ar programmu "Valsts valodas apguve")	4 904 647	9328
Transportlīdzekļu un traktortehnikas vadītāju apmācība	1 576 832	1918
Jauniešu garantija		
Profesionālā apmācība, pārkvalifikācija un kvalifikācijas paaugstināšana	1 234 605	1000
Neformālā izglītības ieguve (kopā ar programmu "Valsts valodas apguve")	732 582	1226
Transportlīdzekļu un traktortehnikas vadītāju apmācība	607 975	700
Finansējums kopā	13 100 235	17 672

Datu avots: LM/NVA

Viena no NVA prioritātēm ir sadarbība ar darba devējiem. Uzņēmēji ar NVA un ESF finansiālu atbalstu var apmācīt un iegūt sev nepieciešamos speciālistus no bezdarbnieku vidus pasākuma "Bezdarbnieku apmācība pēc darba devēja pieprasījuma" ietvaros⁷. Ja kādam uzņēmumam vajadzīgs profesionāls speciālists, NVA pēc darba devēja pieprasījuma iesaista bezdarbnieku uzņēmumam nepieciešamajās profesijās jebkurā licencētā profesionālās pilnveides izglītības programmā, profesionālās tālākizglītības vai neformālās izglītības programmā.

⁷ Plašāk: <http://www.nva.gov.lv/index.php?cid=433&mid=437&txt=2925&from=0>

LMzino_270718; Ziņojums „Par bezdarbnieku un darba meklētāju apmācību rezultātiem 2017.gadā un prioritārajiem apmācību virzieniem”

Apmācības laikā bezdarbniekam tiek maksāta stipendija – 5 eiro par vienu mācību dienu. Pēc apmācības pabeigšanas darba devējam jāpieņem bezdarbnieks darbā un attiecīgajā profesijā jānodarbina vismaz pusgadu.

2017.gadā Apmācības organizētas pēc 17 uzņēmumu pieprasījuma 8 filiālēs, iesaistīti 37 bezdarbnieki. Populārākās izglītības programmas: dažādu kategoriju auto un traktortehnikas vadītāji - 33 iesaistītie.

Profesionālās apmācības programmās iesaistīti 2 bezdarbnieki – pēc SIA “Bioenerģija” pieprasījuma NVA Madonas filiāle organizējusi 1 bezdarbnieka iesaisti profesionālās tālākizglītības programmā “Lokmetinātājs metināšanā ar mehanizēto iekārtu aktīvās gāzes vidē (MAG)”, bet pēc SIA “Etel Networks” pieprasījuma Daugavpils filiālē veikta 1 bezdarbnieka apmācība programmā “Elektrotehniķis”.

Neformālās izglītības programmās un traktortehnikas un transportlīdzekļu vadītāju apmācības programmās kopā iesaistītas 35 personas, ieskaitot pēc šādu uzņēmumu pieprasījuma: Daugavpils uzņēmuma SIA “Ceļi-D” vajadzībām apmācītas 6 personas programmā “G” kategorijas traktortehnikas “Ceļu būves mašīnas vadītājs” un 2 personas programmā “B” kategorijas traktortehnikas “Visi traktori, komunālā pašgājēja traktortehnika, buldozeri un universālās pašgājēja mašīnas” vadītājs; Ludzas uzņēmums SIA “KARS-E” pieprasīja apmācīt 2 personas programmā “C” kategorijas traktortehnikas “Ekskavatori un pašgājēji iekrāvēji” vadītājs un vienu “C” kategorijas autovadītāju ar iepriekš iegūtu “B” kategoriju; Limbažu uzņēmumiem SIA “Limbažu Būvnieks” un SIA “Limbažu ceļi” sagatavoti 3 “E” kategorijas traktortehnikas “Autogreideri” vadītāji un 8 “G” kategorijas traktortehnikas “Ceļu būves mašīnas” vadītāji.

4.2. Bezdarbnieku praktiskā apmācība pie darba devēja

Saskaņā ar 2014. gada 23. decembra MK noteikumiem Nr. 836 ESF projektā “Atbalsts bezdarbnieku izglītībai”, NVA īsteno aktīvo nodarbinātības pasākumu „Apmācība pie darba devēja” (turpmāk – Praktiskā apmācība), kura mērķis ir darba devējam vajadzīgā darbinieka praktiskā sagatavošana, organizējot apmācību uzņēmuma darba vietā⁸.

Praktiskajā apmācībā bezdarbniekam ir paredzēta ikmēneša darba algas dotācija (proporcionāli dienu skaitam, kurās bezdarbnieks iesaistījies pasākumā):

- Par pirmajiem 3 mēnešiem – 200 eiro apmērā;
- Par pēdējiem 3 mēnešiem – 150 eiro apmērā;

Tāpat pasākuma ietvaros tiek piemērotas arī citas dotācijas - dotācija Praktiskajā apmācībā iesaistīto bezdarbnieku darba vadītājam 50 % apmērā no valstī noteiktās minimālās mēneša darba algas apmēra; dotācija izdevumu segšanai par individuālajiem aizsardzības līdzekļiem līdz 50 eiro, dotācija darba vietas pielāgošanai bezdarbniekam ar invaliditāti 711 eiro apmērā un dotācija līdz 28,46

⁸ Plašāk: <http://www.nva.gov.lv/index.php?cid=446&mid=53&txt=3981>

LMzino_270718; Ziņojums „Par bezdarbnieku un darba meklētāju apmācību rezultātiem 2017.gadā un prioritārajiem apmācību virzieniem”

eiro bezdarbnieka obligātajām veselības pārbaudēm, kuras noteiktas normatīvajos aktos.

Praktiskā apmācība ietver profesionālās kompetences apgūšanu, kas atbilst pirmā, otrā vai trešā profesionālās kvalifikācijas līmeņa profesionālajai kompetencei. Praktisko apmācību neorganizē nekvalificētos un mazkvalificētos darbos. Pēc praktiskās apmācības pabeigšanas bezdarbniekam vismaz trīs mēnešus jāturpina darbs pie tā paša darba devēja.

Kopumā 2017.gadā Praktiskajā apmācībā ir iesaistīti 313 bezdarbnieki (178 bezdarbnieki 2016. gadā, 121 bezdarbnieks - 2015. gadā). Visvairāk bezdarbnieku praktiskās apmācības ietvaros 2017.gadā sagatavoti sekojošās profesijās: pavārs – 22, telefonists – 20, projekta vadītāja asistents – 15, pārdevējs konsultants – 13, mazumtirdzniecības veikala pārdevējs – 12, zāģēšanas operators – 10, saiņošanas operators - 9.

No uzsākušajiem 313 bezdarbniekiem apmācību ir pabeiguši 117 bezdarbnieki, 103 turpina dalību pasākumā 2018. gadā. Savukārt 93 personas ir pārtraukušas dalību (81 - attaisnotu iemeslu dēļ, 12 – neattaisnotu).

2018.gadā pasākumā plānots iesaistīt 309 bezdarbniekus.

4.3. Komersantu nodarbināto personu reģionālās mobilitātes veicināšana

2013. gadā tika uzsākts preventīvais bezdarba samazināšanas pasākums „Komersantu nodarbināto personu reģionālās mobilitātes veicināšana”, kura mērķis ir veicināt komersantu nodarbināto personu reģionālo mobilitāti, nodrošinot finansiālu atbalstu transporta un dzīvojamās telpas īres izmaksu segšanai pirmos četrus mēnešus pēc darba tiesisko attiecību nodibināšanas. Pasākuma mērķis ir sniegt atbalstu bezdarbniekiem no reģioniem, kuros darbu atrast neizdodas, un virzīt tos uz brīvajām darba vietām tuvākajos reģionos un pilsētās.

Reģionālās mobilitātes pasākumā iesaista nodarbinātos, kuri līdz darba tiesisko attiecību nodibināšanas dienai ar konkrēto darba devēju bijuši reģistrēti bezdarbnieka statusā vismaz divus mēnešus, savukārt NVA var iesaistīt pasākumā nodarbināto, kas bijis reģistrēts bezdarbnieka statusā mazāk nekā divus mēnešus, ja bezdarbnieka statusa piešķiršana ir saistīta ar darba tiesisko attiecību izbeigšanu saistībā ar saimniecisku, organizatorisku, tehnoloģisku vai līdzīga rakstura pasākumu veikšanu un tas būtiski ietekmējis vai varēja ietekmēt nodarbinātības situāciju attiecīgajā administratīvajā teritorijā.

2017. gadā nodarbināto reģionālās mobilitātes pasākumam NVA pieteicās 269 reģistrētie bezdarbnieki, no kuriem 243 iesniegums bija atbilstošs mobilitātes pabalsta saņemšanai. 2017. gadā dalību pasākumā pabeidza 198 nodarbinātie un 39 nodarbinātie turpināja darba attiecības 2018.gadā. Dalība uzsākta gandrīz visās NVA filiālēs, izņemot Ogres un Rīgas reģionālās filiāles. Visvairāk: NVA Rēzeknes filiālē – 34, Kuldīgas – 19, Ludzas – 18, Balvu – 14, Madonas – 14, Cēsu filiālē – 13 strādājošie.

Pasākumā iesaistījās 50 % jeb 121 sievietes un 50 % jeb 122 vīrieši. Sadalījumā pa vecuma grupām, visaktīvāk iesaistījās nodarbinātie vecuma grupā no 40-59 gadiem (52,7% no uzsākušo kopskaita – 128 persona). Vismazāk iesaistījās personas vecuma grupā virs 60 gadiem – 7 personas, no 20-24 gadiem – 17 personas un 35-39 gadiem – 22 personas. 38 gadījumos pasākumā dalība tikusi pārtraukta. Kā biežākie dalības pasākumā pārtraukšanas iemesli minēti: uzsāktas darba attiecības pie cita darba devēja. Citi iemesli pārtraukšanai minēti darbnespēja un uzteikts darba līgums pārbaudes laikā.

Pasākumam 2017. gadā tika izlietoti 79 615 eiro (pārejošās saistības uz 2018.gadu 1 428 eiro). Secināms, ka pasākuma ietvaros katrs nodarbinātais saņēmis vidēji 340 eiro. Pasākumā iesaistītie uzsākuši darbu visdažādākajās profesijās un amatos – kopā 124 dažādās profesijās. Visvairāk darbu uzsākuši profesijās mazumtirdzniecības veikala pārdevējs (21), palīgstrādnieks (10), aprūpētājs (6), ekskavatora vadītājs (6), kravas automobiļa vadītājs (6), viesmīlis (6), apsardzes darbinieks (5), autobusa vadītājs (5), iesaiņotājs (5), kokapstrādes iekārtu operators (5), mehāniķis (5), mehāniskā transportlīdzekļa vadītājs (5), pārdevējs konsultants (5), sēklu audzēšanas dārznieks (5), traktortehnikas vadītājs (5).

2018. gadā pasākumā plānots iesaistīt 352 nodarbinātos par kopējo valsts budžeta finansējumu 97 826 eiro.

4.4. Konkurētspējas paaugstināšanas pasākumi

Aktīvais nodarbinātības pasākums „Konkurētspējas paaugstināšanas pasākumi” paredzēts bezdarbniekiem, darba meklētājiem un bezdarba riskam pakļautām personām, lai veicinātu to konkurētspēju darba tirgū, piedāvājot apgūt darba meklēšanas metodes, darba tirgum nepieciešamās pamatprasmes, kā arī saņemt psiholoģisko atbalstu konkurētspējas veicināšanai darba tirgū. 2017. gadā NVA klientiem bija iespēja saņemt individuālās konsultācijas (1 akadēmiskā stunda - dažādu speciālistu individuālās konsultācijas) un piedalīties grupu nodarbībās:ursos (16, 24, 32, 35 vai 36 akadēmiskās stundas), semināros (8 akadēmiskās stundas), lekcijās (5 akadēmiskās stundas).

Dalība KPP pieejama katram klientam saskaņā ar izteikto vēlmi bez rindas. Klients var izmantot vairākus KPP pakalpojumus. 2017. gadā KPP iesaistījās 48 192 personas (t.sk. info dienas). Jāpiebilst, ka KPP dalībnieku skaits bija vislielākais starp NVA īstenotajiem ADTP pasākumiem.

Periodā no 2016.gada 1.jūlija līdz 2017.gada 30.jūnijam dalību pasākumā pabeidza 28399 personas, no kurām darbā pirmo sešu mēnešu laikā iekārtojās 9 008, kas ir 31,7 % no iesaistīto klientu skaita. 2017. gada pieprasītākie KPP ir atspoguļoti 16.tabulā.

Tabula Nr.16

2017. gada KPP pieprasītāko pasākumu TOP 10

Nr. p.k.	Pasākuma nosaukums	Pasākuma veids	Iesaistīto skaits
1.	Sociālās tiesības	Lekcija	3 000

2.	Darba tiesības	Seminārs	2 925
3.	Stress un tā pārvarēšana	Lekcija	2 765
4.	CV un pieteikuma vēstules sagatavošana, vakanču portālu izmantošana	Seminārs	1 668
5.	Komunikācijas prasmju attīstīšana un komunikācijas problēmu risināšana	Seminārs	1 587
6.	Mērķu meistarklase jeb pareiza mērķu izvirzīšana un to sasniegšana	Seminārs	1 537
7.	Emocionālā inteliģence	Seminārs	1 493
8.	Lietišķo attiecību kultūra	Lekcija	1 418
9.	Pašnodarbinātās personas tiesiskie pamati un grāmatvedības uzskaites pamatprincipi	Kurss	1 409
10.	Mājsaimniecības un ģimenes budžeta plānošana, informācija par uzkrājumu veidošanu	Seminārs	1 334

Datu avots: NVA

5. Bezdarbnieku klasifikācija secīgai iesaistei aktīvajos nodarbinātības pasākumos („bezdarbnieku profilēšana”)

2013. gada rudenī tika ieviesta bezdarbnieku profilēšanas sistēma, tādējādi īstenojot mērķētāku pieeju dažādu bezdarbnieku mērķgrupu atgriešanai darba tirgū, lai efektīvi un ātri aizpildītu vakances un piedāvātu konkrētai personai piemērotākos darba tirgus politikas pasākumus (elektroniskās bezdarbnieku profilēšanas metode, lai izprastu savas darba atrašanas iespējas un atrastu piemērotus NVA pasākumus).

Bezdarbnieku profilēšana ir NVA klientu grupēšana pēc nepieciešamo pakalpojumu klāsta (t.sk., nosakot, vai klientam vispār nepieciešamas apmācības, lai ātrāk atgrieztos darba tirgū), vēl pirms klienta vēlmes izteikšanas, pirms tam analizējot bezdarbnieka iepriekš iegūto izglītību, darba pieredzi un citus apstākļus, kas veido spēju pašam vai ar valsts atbalsta palīdzību integrēties darba tirgū. Profilēšanas metode paredz klientu sadalīšanu noteiktās funkcionālās grupās, kur katrai grupai tiek noteikts pakalpojumu klāsts un sadarbības noteikumi. Tādējādi ar profilēšanas palīdzību ir nepieciešams nodrošināt bezdarbnieka secīgu iesaisti aktīvajos nodarbinātības pasākumos, ņemot vērā konkrētās personas individuālo bezdarba situāciju.

Profilēšanas ietvaros sākotnēji tiek noteikta bezdarbnieka gatavība integrēties darba tirgū un bezdarbniekam nepieciešamie atbalsta pasākumi, norādot šo pasākumu secību. Sākotnēji bezdarbniekam tiek pasākumi, kas uzlabo klienta jau esošās prasmes un iemaņas (piemēram, dalība KPP, īsajās neformālajās izglītības programmās), un tikai pēc tam, kad pēc dalības šajos pasākumos integrācija darba tirgū nav notikusi, bezdarbniekam tiek piedāvāti finanšu ietilpīgāki pasākumi, kur iesaistes ilgums pasākumā ir garāks (profesionālā apmācība, pārkvalifikācija, jaunas darba pieredzes iegūšana u.tml.).

Bezdarbnieku profilēšanas ietvaros tiek noteikta:

1. Darba iespēju atrašana bezdarbniekam (tiek vērtēti tādi rādītāji kā pēdējā nodarbošanās, vēlamā profesija, izglītība, vecums, deklarētās dzīvesvietas atrašanās, valsts valodas prasmes u.tml. un noteikts vai darba atrašanas iespējas tuvākā gada laikā ir augstas, vidējas vai zemas);
2. bezdarbnieka prasmju pašvērtējums, motivācija sadarboties ar NVA un motivācija aktīvi meklēt darbu, kur bezdarbnieki tiek sadalīti 13 tipiskās motivācijas un prasmju pašvērtējuma grupās (vērtējums tiek noteikts ar speciāli izstrādātas anketas palīdzību, kas satur vairākus jautājumus, kas identificēs iepriekš minētos rādītājus, norādot vai minētie rādītāji ir augsti, vidēji vai zemi);
3. bezdarbniekam piemērotāko pieejamo aktīvo nodarbinātības pasākumu noteikšanu, tai skaitā vēlamo pasākumu saņemšanas secību (šis kritērijs noteikts, ņemot vērā iepriekš minēto kritēriju noteikšanas rezultātus un klienta atbilstību pasākuma iesaistes nosacījumiem);

4. bezdarbnieku piederību noteiktai profilēšanas grupai, ņemot vērā iepriekšējās darbību rezultātus (pavisam kopā ir 39 profilēšanas grupu apraksti).

Kritēriju izstrādei par pamatu tika ņemta vērā arī starptautiskā pieredze⁹. Lai atvieglotu NVA filiāļu darbinieku darbu ar elektronisko profilēšanas sistēmu, tika izstrādāta „Elektroniskās bezdarbnieku kvalifikācijas/profilēšanas metodes lietotāju rokasgrāmata”, kur iekļauts detalizēts elektroniskās profilēšanas sistēmas un to lietošanas apraksts.

No 2017. gada 31.decembrī uzskaitē esošajiem 63 121 bezdarbniekiem, profilēti bija 61 906 bezdarbnieki (98,1%). Dati par *noprofilētajiem* bezdarbniekiem sadalījumu pēc profilēšanas grupām uzrādīja sekojošus rezultātus:

Vislielākais bezdarbnieku skaits bija:

- 13. grupā (motivācija meklēt darbu - zema; motivācija sadarboties ar NVA - vidēji zema; prasmju pašvērtējums - zems);
- 8. grupā (motivācija meklēt darbu - vidēji zema; motivācija sadarboties ar NVA - vidēji zema; prasmju pašvērtējums - vidējs);
- 4. grupā (motivācija meklēt darbu - vidēji zema; motivācija sadarboties ar NVA - vidēji zema; prasmju pašvērtējums - augsts);
- 2. grupā (motivācija meklēt darbu - augsta; motivācija sadarboties ar NVA - vidēji zema; prasmju pašvērtējums - augsts);
- 12. grupā (motivācija meklēt darbu - vidēja; motivācija sadarboties ar NVA - vidēji zema; prasmju pašvērtējums - zems).

Vismazākais bezdarbnieku skaits bija:

- 6. grupā (motivācija meklēt darbu - augsta; motivācija sadarboties ar NVA - vidēji zema; prasmju pašvērtējums - vidēja);
- 11. grupā (motivācija meklēt darbu - vidēji zema; motivācija sadarboties ar NVA - augsta; prasmju pašvērtējums - zems);
- 10. grupā (motivācija meklēt darbu - augsta; motivācija sadarboties ar NVA - vidēji zema; prasmju pašvērtējums - zems);
- 7. grupā (motivācija meklēt darbu - vidēji zema; motivācija sadarboties ar NVA - augsta; prasmju pašvērtējums - vidējs).

Profilēšanas metodes ieviešanas procesā konstatētais:

- NVA darbinieki, izmantojot metodi, mērķtiecīgāk sadarbojas ar klientiem, veidojot individualizētu un objektīvāku pieeju;
- operatīvāk un rūpīgāk tiek identificēts katram klientam noteiktais ieteicamo pasākumu kopums;
- klientu apkalpošanas process tiek veidots strukturēts, klientam vairāk līdzdarbojoties sava individuālā darba meklēšanas plāna sastādīšanā.

2016. gada septembrī SIA “Ernst & Young Baltic” uzsāka pētījumu par NVA reģistrēto bezdarbnieku profilēšanas metodes ietekmes uz bezdarbnieku darbā

⁹ Analizēta informācija, kas ietverta šādā pētījumā: Venn, D. (2012), “Eligibility Criteria for Unemployment Benefits: Quantitative Indicators for OECD and EU Countries”, *OECD Social, Employment and Migration Working Papers, No. 131, OECD Publishing, <http://dx.doi.org/10.1787/5k9h43kgkvr4-en>*.
LMzino_270718; Ziņojums „Par bezdarbnieku un darba meklētāju apmācību rezultātiem 2017.gadā un prioritārajiem apmācību virzieniem”

iekārtošanos izvērtējuma veikšanu, kur mērķis – profilēšanas metodes ietekmes uz bezdarbnieku darbā iekārtošanos novērtēšana un metodes pilnveide bezdarbniekiem ieteikto atbalsta pasākumu efektivitātes uzlabošanai. 2016. gada decembrī SIA “Ernst & Young Baltic” izvērtējuma ziņojumā secināja, ka ir jāpārskata un jāpilnveido bezdarbnieku profilēšanas sistēmu mērķētākai un lietderīgākai bezdarbnieku iesaistei pasākumos. Lai ievērotu pētījumā sniegtās rekomendācijas – saturiski atjaunotu profilēšanas matricu, tai skaitā nodrošinātu Vispārīgās datu aizsardzības regulas prasības, profilēšanas rīka izmantošana no 2018. gada 2. jūlija uz laiku līdz rīka darbības atjaunošanai ir pārtraukta.

6. Karjeras konsultāciju sniegšana 2017. gadā

NVA karjeras pakalpojumi (klātienēs un neklātienēs formātā) ir pieejami visiem interesentiem. Klātienēs pakalpojumi – karjeras konsultācijas, neklātienēs pakalpojumi ietver informatīvas e-konsultācijas un informāciju NVA mājas lapas sadaļā “Karjera”.

Karjeras konsultāciju mērķis ir nodrošināt atbalstu profesionālās piemērotības, pārkvalifikācijas un karjeras plānošanas jautājumu risināšanā bezdarbniekiem, darba meklētājiem un citām personām saskaņā ar Bezdarbnieku un darba meklētāju atbalsta likumu. Karjeras konsultants veicina klienta integrāciju darba tirgū, nodrošinot atbalstu karjeras izvēlē un plānošanā, profesionālās piemērotības noteikšanā, t.sk. pirms klientu iesaistes apmācību un nodarbinātības pasākumos. NVA piedāvātie karjeras konsultāciju veidi - individuāla karjeras konsultācija, individuāla diagnosticējošā karjeras konsultācija, grupu karjeras konsultācija, grupu informatīvā karjeras konsultācija.

Lai paaugstinātu karjeras konsultantu un klientu informētību par apmācību jomām un profesijām, kurās NVA piedāvā bezdarbnieku apmācībai, pārkvalifikācijai un kvalifikācijas paaugstināšanai, 2017.gadā tika aktualizēti un papildināti NVA tīmekļa vietnē ievietoti profesiju apraksti profesionālās tālākizglītības programmām (1.–3. profesionālās kvalifikācijas līmenis, kopā – 38 apraksti) un profesionālās pilnveides izglītības programmām (14 programmu kopas). Aprakstos iekļautā informācija (profesionālās darbības pamatuzdevumi, darba apstākļi, darba iespējas, profesionāli svarīgas īpašības un prasmes) palīdz klientam piemērotākā profesionālās darbības virziena noteikšanā. Informatīvi metodiskās bāzes pilnveidošanai un turpmākai attīstībai ir izveidota vadošo karjeras konsultantu un ekspertu darba grupa, kas regulāri veic jauno metodiku un metodisko ieteikumu sagatavošanu un esošo aktualizēšanu. 2017. gadā izstrādātie metodiskie materiāli: ekspresmetodika “Interesu noteikšana” (pamatojoties uz “Interesu testu”), metodika “Motivācijas izpēte jauniešiem”, metodiskais materiāls “Pieteikuma dokumenti”, Metodiskie ieteikumi “Cilvēku ar dzirdes, redzes, kustību vai runas traucējumiem konsultēšana”.

Lai palielinātu bijušo ieslodzīto integrāciju darba tirgū, 2017.gadā NVA turpināja dalību IeVP projektā “Bijušo ieslodzīto integrācija sabiedrībā un darba tirgū”), sniedzot karjeras konsultācijas profesionālās piemērotības un darba meklēšanas jautājumos. Pamatojoties uz NVA un IeVP 2016.gada 10.augusta sadarbības līgumu Nr. 1.1-10.3/102 “Par Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda 2014.-2020.gadam darbības programmas „Izaugsme un nodarbinātība” 9.1.2. specifiskā atbalsta mērķa „Palielināt bijušo ieslodzīto integrāciju sabiedrībā un darba tirgū” projekta īstenošanu”, NVA karjeras konsultanti (pamatbudžeta darbinieki) veic ieslodzījumā esošo personu individuālo un grupu karjeras konsultēšanu sešās ieslodzījuma vietās. Kopumā 2017. gadā karjeras konsultācijas saņēmušas 750 ieslodzījumā esošās personas (plāns – 583 personas gadā, plāna izpilde – 129%).

2017. gadā karjeras konsultācijas saņēma 35645 personas (viena persona var saņemt karjeras konsultācijas gan kā bezdarbnieks, darba meklētājs, gan kā cita persona, vidējais karjeras konsultāciju skaits uz 1 personu – 1,4 konsultācijas). Karjeras konsultācijās iesaistīto personu skaits 2013., 2014., 2015., 2016. un 2017. gadā sadalījumā pa bezdarbnieku riska grupām ir atspoguļots 17. tabulā.

Tabula Nr.17

Iesaiste karjeras konsultācijās (bez JG projekta)

Gads	Kopējais personu skaits	Riska grupas					
		Jaunieši** (no 15 līdz 24 gadi)	Personas ar invaliditāti	Atbrīvotie no ieslodzījuma	Personas pēc bērna kopšanas atvaļinājuma	Personas vecumā 50+	Ilgstošie bezdarbnieki
2013	44 118	9 499 (21,5%)*	3 257 (7%)*	108 (0,2%)*	866 (2%)*	12 095 (27%)*	12 442 (28%)*
2014	45 671	4 172 (9%)*	4 474 (10%)*	138 (0,3%)*	482 (1%)*	18 041 (40%)*	12 736 (28%)*
2015	37 525	2 760 (7%)*	3 421 (9%)*	115 (0,3%)*	375 (1%)*	14 622 (39%)*	8 266 (22%)*
2016	34 254	2 338 (7%)	3 322 (10%)	133 (0,4%)	443 (1%)	12 591	4 699
2017	35 645	2 589 (7,3%)	3 633 (10,2%)	121 (0,3%)	496 (1,4%)	12 696	3 674

* % no kopējā karjeras konsultācijās iesaistītā klientu skaita;
**Jaunieši, kuri neatbilst JG mērķa grupai: skolēni, pilna laika studenti u.c. jaunieši – citas personas, kas nav bezdarbnieki)

Datu avots: NVA

Sadalījumā pēc dzimuma, līdzīgi kā iepriekš, arī 2017. gadā karjeras konsultācijās vairāk piedalījās sievietes – 20305 (15340 vīrieši). Sieviešu aktīvāka iesaistīšanās karjeras pakalpojumos var tikt skaidrota gan ar demogrāfisko situāciju, gan ar psiholoģisko aspektu: sievietes aktīvāk meklē valsts atbalstu dažādu problēmu (šajā gadījumā bezdarba problēmu) risināšanā, tādējādi elastīgāk piemērojoties darba tirgus pārmaiņām.

2017. gadā **JG ietvaros** karjeras konsultācijas saņēma **28 531 jaunieši** (vecumā no 15 līdz 29 gadiem).

Lai sekmētu karjeras pakalpojumu pieejamību, to kvalitāti un atbilstību darba tirgus prasībām, ir veiktas izmaiņas karjeras pakalpojumu struktūrā - palielinot individuālo, t.i., uz konkrētu klientu vērsto pakalpojumu klāstu, un samazinot grupu karjeras konsultācijas.

Karjeras konsultācijas laikā konsultants noskaidro klienta aktuālās vajadzības, intereses, iespējas un atkarībā no situācijas izvēlas atbilstošas metodikas turpmākajam darbam. Karjeras konsultantu rīcībā ir dažādas motivācijas izpētes metodikas, kas paredzētas jauniešiem un pieaugušajiem: ar anketēšanas palīdzību tiek noskaidrots esošās motivācijas līmenis, tālāk seko individuālais darbs ar klientu, novērtējot ne tikai konsultācijas gaitā pausto motivāciju, bet arī klienta psiholoģisko stāvokli (emocionālo stabilitāti, optimismu, adekvātu pašnovērtējumu). Zemas motivācijas gadījumā klientam var būt augsta nepieciešamība pēc psiholoģiskās palīdzības. Jo dziļāka ir karjeras konsultanta izpratne par klienta dzīves pozīciju,

aktuālajām vajadzībām pašreizējā brīdī, personības iezīmēm, jo rezultatīvāka ir sadarbība.

Pusaudžu un jauniešu motivācijas sekmēšanai ir būtiski sniegt informāciju par iecerētās izglītības programmas sasaisti ar jaunieša interesēm un to, ko piedāvā tās saturs. Piemēram, metodika „Darba lapu komplekts par karjeras iespējām pusaudžiem un jauniešiem” palīdz noskaidrot jaunieša intereses, izaicinājumus, ieceres un iespējamās barjeras karjeras ceļā, kā arī izstrādāt to pārvarēšanas stratēģijas. Savukārt pieaugušo motivēšanā karjeras speciālists akcentē saikni starp mācībām un savas dzīves kvalitātes uzlabošanu (kādas zināšanas jāapgūst, lai paaugstinātu savu profesionālo efektivitāti un dzīves kvalitāti).

Jāatzīmē, ka pieprasījums pēc karjeras konsultācijām ir gan reģionos (skat. tabulu Nr. 18), gan pilsētās.

Tabula Nr.18

Karjeras konsultāciju nodrošināšana reģionos 2016. gadā (JG projekts)

Filiāle	Konsultēto klientu skaits kopā	Unikālo personu skaits kopā
Rīgas reģionā kopā	10085 (35%)	7715 (39%)
Kurzemes reģionā kopā	4260 (15%)	2930 (15%)
Latgales reģionā kopā	7003 (25%)	4302 (22%)
Vidzemes reģionā kopā	3537 (12%)	2187 (11%)
Zemgales reģionā kopā	3646 (13%)	2462 (13 %)
KOPĀ	28531	19596

Datu avots: NVA

2017. gadā projekta “Atbalsts ilgstošajiem bezdarbniekiem” atbalsta pasākumā “Karjeras konsultācijas” karjeras konsultācijas saņēma **27 504** klienti.

Projekta ietvaros klientiem tiek sniegtas grupu informatīvās karjeras konsultācijas un individuālās informatīvās karjeras konsultācijas. Grupu informatīvās karjeras konsultācijas laikā klientiem tiek sniegta informācija par pieejamo atbalstu projekta ietvaros un NVA piedāvātajiem pakalpojumiem. Grupu informatīvā karjeras konsultācija ietver vienlaicīgi vairāku tēmu aplūkošanu, piemēram, informācija par karjeras pamatiem, darba tirgu, izglītības iespējām un darba meklēšanu. Pēc grupu informatīvās karjeras konsultācijas grupas dalībniekiem piedāvā iespēju pieteikties individuālajai informatīvajai karjeras konsultācijai.

Individuālās informatīvās karjeras konsultācijas ietver klientam piemērota atbalsta pasākuma noteikšanu un informēšanu par atbalsta saņemšanas nosacījumiem, klienta motivēšanu piedalīties atbalsta pasākumos un darba meklēšanā, klienta profesionālo kompetenču attīstīšanu, sagatavojoties darba intervijai, palīdzību CV un motivācijas vēstules sagatavošanā. Liels uzsvars tiek likts uz individuālajām konsultācijām, kuras tiek organizētas pirms un pēc citu atbalsta pasākumu saņemšanas projekta ietvaros, tādējādi veicinot atgriezenisko saiti starp klientu un NVA.

7. Klientu apmierinātības izvērtējums par NVA un tās īstenotajiem pakalpojumiem

Lai uzlabotu izglītības iestāžu bezdarbniekiem un darba meklētājiem sniegto apmācības pakalpojumu kvalitāti, NVA veic regulāras pārbaudes apmācību īstenošanās vietās, kuru laikā tiek veikta arī apmācībās iesaistīto bezdarbnieku un darba meklētāju apmierinātības ar pakalpojumiem aptauja. Pārbažu un aptaujas rezultāti tiek analizēti un izmantoti apmācību procesa kvalitātes uzlabošanai.

Informāciju par apmācību kvalitāti un ietekmi uz personas turpmāko konkurētspēju darba tirgū var sniegt arī pati apmācītā persona. Līdz ar to gan NVA, gan LM ir svarīgs apmācīto klientu viedoklis (sūdzības, pateicības, aizpildītas aptaujas anketas), lai operatīvi pārbaudītu izglītības īstenošanu, kā arī informētu klientus par apmācību kvalitāti konkrētā izglītības iestādē, t.sk., iekļaujot informāciju arī apmācību novērtējuma informācijas sistēmā.

Lai izvērtētu bezdarbnieku un darba meklētāju apmierinātību ar NVA pakalpojumiem, katru gadu tiek veikta aptauja. Elektroniskā klientu aptauja norisinājās arī 2017.gadā, proti, no 2017.gada 29.novembra līdz 13.decembrim.

2017. gadā aptaujas veikšanai pirmo reizi izmantots Eiropas Reģionālās attīstības fonda īstenotā projekta „Vienotās Labklājības informācijas sistēmas (LabIS), nozares centralizēto funkciju informācijas sistēmu un centralizētas IKT infrastruktūras attīstība" ietvaros izstrādātais aptauju veikšanas rīks, kas ir BURVIS sastāvdaļa un klientiem pieejams CV un vakanču portālā (CVVP) - <https://cvvp.nva.gov.lv/#/pub/>.

Piedalīties aptaujā tika uzaicināti 61 047 klienti (60 912 bezdarbnieki un 135 darba meklētāji), kuri sadarbojās ar NVA laika posmā no 2016. gada 1. novembra līdz 2017. gada 1. novembrim. Jau otro gadu tika paplašināta aptaujas izlase - paust viedokli tika uzaicināti arī tie respondenti, kas vairs nav reģistrēta bezdarbnieka vai darba meklētāja statusā. Klientiem nosūtītājā e-pastā tika sniegta informācija, ka dalība šajā aptaujā ir brīvprātīga un balstās uz klienta izvēli/ piekrišanu. Aptaujas anketu aizpildīja **458** bezdarbnieki un darba meklētāji (turpmāk – respondenti).

Salīdzinot respondentu atsaucību ar 2016.gadu, kad tika aizpildītas un iesniegtas 5 726 anketas, 2017.gadā ir novērojams būtisks atsaucības kritums. Uzaicinājumam aizpildīt aptaujas anketu atsaucās tikai 0,75 % no BURVIS reģistrētajiem respondentiem. Tas skaidrojams ar aptaujas veikšanu CVVP, kurā nepieciešama autentifikācija ar Valsts pārvaldes pakalpojumu portāla www.latvija.lv piedāvātajiem autentifikācijas līdzekļiem.

Analizējot respondentu atbildes, konstatēts, ka visaktīvāk atsaukušies klienti, kuri ir bezdarbnieka vai darba meklētāja statusā laika posmā līdz 1 gadam – 72%, 15 % no atbildes sniegušajiem klientiem vairs neatrodas bezdarbnieka statusā, bet ir darba attiecībās, 3% klientu vairs nav reģistrēti bezdarbnieka/darba meklētāja statusā, bet nav arī darba attiecībās. 6 % respondentu ir bezdarbnieka vai darba meklētāja statusā laika posmā no 1 līdz 3 gadiem.

Aptaujā piedalījās 60 % sieviešu un 40 % vīriešu. 56 % respondentu bija augstākā izglītība, 38 % - vidējā un 5 % - pamatizglītība.

Respondentiem tika lūgts novērtēt NVA darbinieku konsultēšanas prasmes par situāciju darba tirgū un brīvajām darba vietām. 51 % atbildēja, ka šīs prasmes bija augstas, 43 % - vidējas, 5 % - zemas. NVA darbinieku prasmes sniegt informāciju par bezdarbnieku un darba meklētāju tiesībām un pienākumiem augstu novērtējuši 67 % respondentu, 27 % respondentu uzskata, ka šīs prasmes bija vidējas, bet 5 % - zemas. Aptaujas dati liecina, ka kopumā respondenti ir apmierināti ar NVA filiāļu darbinieku sniegto informāciju par NVA pakalpojumiem: 63 % aptaujas dalībnieku NVA darbinieku prasmes novērtējuši kā augstas, 32 % - kā vidējas un 4 % - kā zemas. 84 % aptaujāto pauda, ka, apkalpojot, NVA darbinieks bija laipns, bet 3 % apkalpošanu novērtēja kā nelaiņu, 13 % aptaujāto izvēlējās atbilžu variantu "kā kuru reizi".

Lai veicinātu NVA e-pakalpojumu izmantošanu 2017. gada aptaujā turpinājām noskaidrot, vai klienti lieto NVA e-pakalpojumus, ja nelieto – tad kādēļ, un kas būtu nepieciešams, lai e-pakalpojumu lietošana tiktu intensificēta.

Uz jautājumu, vai respondenti lieto NVA e-pakalpojumus, 76% respondentu atbildēja, ka e-pakalpojumus lieto, 24% - nelieto. Anketas turpmākie jautājumi bija atkarīgi no klienta atbildes uz jautājumu *Vai Jūs izmantojāt iespēju saņemt NVA e-pakalpojumus?* Atbildes "Jā" gadījumā tika uzdots papildjautājums – "Norādiet, kā Jūs uzzinājāt par NVA e-pakalpojumiem?". Vairumā gadījumu – 37 % respondenti par e-pakalpojumiem uzzināja no NVA darbinieka, 29 % - no NVA mājaslapas (www.nva.gov.lv).

Klientus, kuri atbildēja, ka izmanto NVA e-pakalpojumus, lūdzām sniegt vērtējumu 5 baļļu sistēmā, kur 1=ļoti slikti; 2=slikti; 3=vidēji; 4=labi; 5=ļoti labi. Vairumā – 50% respondenti novērtēja NVA e-pakalpojumus ar 4. Arī salīdzinot vērtējumus izmantoto e-pakalpojumu griezumā, redzams, ka visbiežāk lietotais vērtējums ir 4=labi, kas biežāk – 153 reizes lietots, lai novērtētu vakanču meklēšanu. Kā biežāk izmantotos e-pakalpojumus respondenti minēja vakanču meklēšanu - 87% un CV izveidošanu un aktualizāciju - 27%. Aprēķins veikts ar tiem respondentiem (349 personas), kuri anketas 2. jautājumā atbildēja, ka izmanto NVA e-pakalpojumus.

Ja respondenti uz jautājumu "Vai Jūs izmantojat iespēju saņemt NVA e-pakalpojumus?" atbildēja ar "Nē", tad tika uzdots papildjautājums - *Miniet iemeslu kādēļ neizmantojāt NVA e-pakalpojumus.* Kā iemeslus e-pakalpojumu nelietošanai 34 % respondentu minējuši nezināšanu par e-pakalpojumiem, kas ir par 10 % mazāk nekā 2016. gadā. 26 % respondentu atbildējuši, ka nelieto e-pakalpojumus, jo klātienē kontakts ar NVA darbinieku patīk labāk, 18% ir grūti pateikt, kas ierobežo e-pakalpojuma lietošanu, savukārt 1 % atbildēja, ka neuzticas elektroniskajai videi, kas ir par 5% mazāk nekā 2016. gadā.

Lai ieinteresētu respondentus, kuri atbildēja, ka nelieto NVA e-pakalpojumus, tika uzdots jautājums "Kurš no minētajiem NVA e-pakalpojumiem Jūs ieinteresēja?", blakus atbilžu variantam iekopējot saiti uz e-pakalpojumu. Vairumā

gadījumu 64% respondenti atbildēja, ka viņus ieinteresēja vakanču meklēšana. 24% atbildēja, ka interesi izraisa pieteikšanās bezdarbnieka vai darba meklētāja statusam. Mazāko interesi izraisīja Informatīvas dienas prezentācija, kas pieejama NVA tīmekļvietnē – 6%.

Atbildot uz jautājumu “Ja nepieciešamais pakalpojuma veids ir pieejams klātienē un elektroniski, tad kādu pakalpojuma saņemšanas veidu Jūs labprātāk izvēlētos?”, 62% klientu norādīja, ka vēlētos pakalpojumu saņemt neklātienē, 38% - klātienē. Atbildot uz jautājumu, kas iedrošinātu biežāk lietot NVA e-pakalpojumus elektroniski, 40% respondenti norādīja uz NVA darbinieka individuālu konsultāciju, savukārt 32% respondentu sliecās atbildēt, ka būtu nepieciešami informatīvie materiāli, lai biežāk lietotu NVA e-pakalpojumus.

8. Kopsavilkums

Darba tirgū vērojama pozitīva attīstība, bezdarba līmenis pēdējos gados pakāpeniski samazinās. Reģistrētā bezdarba līmenis 2017.gada beigās bija 6,8% (2016.gada beigās – 8,4%). 2018. gada 30. jūnijā bezdarba līmenis bija 6,4%, reģistrēti 59 119 bezdarbnieki – darbaspēka rezerve. Ekonomiskā aktivitāte visizteiktākā ir Rīgā (bezdarbs 4 %) un Rīgas reģionā (bezdarbs 4,2%).

2018.gada 30.jūnijā reģistrēti 8 282 **bezdarbnieki ar invaliditāti** jeb 14 % no kopējā bezdarbnieku skaita, kas ir darbaspēks, kas vēl netiek pilnvērtīgi izmantots. NVA ir uzsākusi motivācijas programmas īstenošanu darba meklēšanai ar mentora pakalpojumu personām ar invaliditāti, tāpat tiks turpinātas subsidētās darba vietas bezdarbniekiem ar invaliditāti, kā arī turpinātas jaunās iniciatīvas kā atvērto durvju dienas personu ar invaliditāti darbā iekārtošanās veicināšanai, satuvinot bezdarbniekus un potenciālos darba devējus. Turpināsies arī darba devēju informēšanas pasākumi, ietverot arī cilvēku ar invaliditāti nodarbinātības labās prakses piemēru popularizēšanu, lai iedrošinātu citus darba devējus nodarbināt personas ar invaliditāti.

Ilgstošie bezdarbnieki – 16 125 bezdarbnieki jeb 27,3 % no kopējā bezdarbnieku skaita. ESF projekta “Atbalsts ilgstošajiem bezdarbniekiem” ietvaros ir uzsākta motivācijas programma ilgstošo bezdarbnieku motivācijai un atgriešanai darba tirgū, kuras mērķis ir veicināt ilgstošo bezdarbnieku iekļaušanos sabiedrībā un iekārtošanos piemērotā pastāvīgā darbā vai piemērotās apmācībās. Tiek piedāvāts iesaistīties motivācijas programmā darba meklēšanai (ietver nodarbības, kas vērstas uz atbalsta sniegšanu, individuālo sociālo problēmu risināšanu, personības un sociālo prasmju attīstīšanu un pilnveidošanu, sadzīves prasmju pilnveidošanu, motivācijas stiprināšanu un sagatavošanos darba procesam) un sociālā mentora pakalpojums, kas ietver praktisko atbalstu, konsultācijas un ieteikumus darbā iekārtošanās jautājumos.

50+ vecuma bezdarbnieki – 23 851 bezdarbnieki jeb 40,3% no kopējā bezdarbnieku skaita. Arī tā ir darbaspēka rezerve, kas vēl netiek pilnvērtīgi izmantota. 2018.gada otrajā pusē plānota atbalsta uzsākšana NVA ESF projekta ”Atbalsts ilgākam darba mūžam” ietvaros, kas paredz praktiskus atbalsta pasākumus uzņēmumos nodarbinātajiem vecumā virs 50 gadiem, kas saskaras ar bezdarba riskiem darba vietā.

2017.gada 12 mēnešos NVA reģistrētas 71 342 vakances, kas ir par 15 015 jeb 26,7 % vairāk, salīdzinot ar 2016. gadu. NVA ir apzinātas profesijas ar vislielāko reģistrēto vakanču skaitu (piemēram, kravas automobiļa vadītājs, betonētājs, pavārs, ēku celtnieks, namdaris). Vienlaikus visbiežāk reģistrēto profesiju vidū ir reģistrēts arī salīdzinoši augsts bezdarbnieku skaits, kas bieži vien norāda uz vakanču neizpildīšanos zemā atalgojuma un/vai darba apstākļu dēļ. Tas daudzos gadījumos nemotivē pieņemt attiecīgos darba piedāvājumus.

9. Secinājumi par īstenotajiem apmācību pasākumiem un turpmāk nepieciešamajiem pilnveidojumiem

1. NVA īsteno darba tirgus īstermiņa prognozēšanu, kuras ietvaros, balstoties uz makroekonomiskiem rādītājiem un darba devēju aptaujām, tiek prognozētas pieprasījuma izmaiņas profesiju grupu līmenī un atbilstoši plānotas un organizētas bezdarbnieku un darba meklētāju apmācības.

2. Visas apmācību programmas tiek saskaņotas arī ar sociālajiem partneriem, papildus ņemts vērā arī nozaru ekspertu viedoklis, analizēti NVA statistikas dati, nozaru attīstības tendences. 2018.gada prioritāte ir jau iepriekšējos gados uzsākto pilnveidojumu īstenošana apmācību pasākumos, jo īpaši kvalitātes kritēriju pastiprināšana pret izglītības iestādēm. Īpaša uzmanība tiek pievērsta bezdarbnieku ar zemām prasmēm un bezdarbnieku vecuma grupā 50+ prasmju pilnveidei.

3. Sastādot apmācību jomu un profesiju sarakstu, kurās nepieciešams veikt bezdarbnieku un darba meklētāju apmācību, pārkvalifikāciju un kvalifikācijas paaugstināšanu 2018. gadā, uzsvars tika likts uz apstrādes rūpniecību un enerģētiku, būvniecību, transporta pakalpojumiem, informācijas un komunikācijas tehnoloģijas prasmēm.

4. 2017. gadā ESF projektā „Atbalsts bezdarbnieku izglītībai” 4 650 bezdarbnieki iesaistīti jaunas profesijas apgūvē vai pilnveidē, 10 927 bezdarbnieki darba tirgum nepieciešamo pamatprasmju apgūvē (valodas, datori, transportlīdzekļu dažādas kategorijas). Attiecīgi ESF “Jauniešu garantijas” projektā 1 568 bezdarbnieki iesaistījās profesionālajā izglītībā un 2 841 neformālajā izglītībā.

5. No 2016. gada 1.jūlija līdz 2017. gada 30.jūnijam dalību profesionālās apmācības ietvaros pabeidza (t.sk. “Jauniešu garantijā”) 5 320 bezdarbnieki, uzrādot salīdzinoši augstu darbā iekārtošanās rādītāju – 42,1 % jeb 2 232 bezdarbnieki iekārtojās darbā pirmo 6 mēnešu laikā pēc mācību pabeigšanas.

6. Darba tirgū pieprasījums šobrīd ir pēc elastīgiem un pielāgoties spējīgiem darbiniekiem, kuri gatavi vienlaikus veikt vairāku amatu pienākumus, kuriem papildus profesijai nepieciešamajām zināšanām (ko var iegūt NVA profesionālās apmācības programmu ietvaros) piemīt arī kāda no pamata kompetencēm, piemēram, svešvalodu zināšanas (ko var iegūt, piemēram, NVA neformālās apmācības ietvaros, kurā iekļautas izglītības programmas, kas veicina latviešu valodas, svešvalodu (arī ar uzņēmējdarbības novirzi), datorzinību apguvi).

7. Ņemot vērā automatizācijas un robotizācijas ietekmi uz darba tirgus attīstību, sekmīgai bezdarbnieku integrēšanai darba tirgū pēc apmācību pabeigšanas būtiska ir izglītības iestāžu spēja un ieinteresētība pilnveidot piedāvājumu un veidot/atjaunināt kvalitatīvas izglītības programmas. Latvijā līdzīgi kā citās ES dalībvalstīs tiek izmantota uz pieprasījumu vērsta apmācību kuponu sistēma, kas izglītojamo informētākai izglītības pakalpojuma izvēlei papildināta ar dažādiem e-vides risinājumiem. Līdzīgi bezdarbnieku mērķētākai iesaistei nodarbinātības pasākumos tiek piemērota profilēšanas metode, savukārt nokļūšanai mācību vietās, t.sk. labākā izglītības pakalpojuma sasniegšanā, tiek piemērots atbalsts bezdarbnieku reģionālajai mobilitātei.

8. Apmācību kuponu sistēmā darbojas gan valsts, gan privātās izglītības iestādes. Tomēr, salīdzinot privāto izglītības iestāžu iesaisti ESF „Atbalsts bezdarbnieku izglītībai” projektā, valsts izglītības iestādes ir pasīvākas bezdarbnieku izglītošanā, ko LM uzskata kā neizmantotu pieaugušo izglītības veicināšanas iespēju un resursu, ņemot vērā pēdējos gados ERAF un valsts ieguldītās investīcijas profesionālo izglītības kompetenču centru materiāltehniskās bāzes uzlabošanā. Aktīvākai valsts profesionālo izglītības iestāžu iesaistei pieaugušo izglītībā LM ir piemērojusi iespēju arī bezdarbniekiem piedāvāt apgūt modulārās izglītības programmas brīdī, kad darba tirgū tiks identificēta tāda nepieciešamība, kā arī iespēju tālākizglītības programmas mācīties darba dienās pēc plkst. 18.00 NVA aktīvā nodarbinātības pasākuma „Bezdarbnieku apmācība pēc darba devēja pieprasījuma” ietvaros. Tāpat ir plānoti informatīvie pasākumi valsts izglītības iestādēm ar mērķi tās uzrunāt par NVA reģistrēto bezdarbnieku izglītošanas iespējām brīvās tirgus konkurences apstākļos.

9. Nepieciešams turpināt pilnveidot sadarbību starp NVA un darba devējiem. Tāpat ir nepieciešams popularizēt darba devēju vidū iespēju apmācīt darbiniekus pēc darba devēja pieprasījuma vai iesaistīties pasākumā “Apmācība pie darba devēja”, kā arī veikt atsevišķus informētības pasākumus darba devējiem par iespēju iegūt kvalificētu darbaspēku no pārkvalificēto bezdarbnieku vidus profesijās un nozarēs, kurās darbaspēka iztrūkums ir vērojams visvairāk (piemēram, autopāravadājumu, ēdināšanas pakalpojumu jomā).

10. Nepieciešams turpināt intensificēt atbalstu tiem, kam ir zemākās prasmes un lielāks ilgstošā bezdarba risks, jo īpaši ņemot vērā automatizācijas un robotizācijas, kā arī sabiedrības novecošanās tendences un nepieciešamību darba tirgū būt pēc iespējas ilgāk. Tāpat nodarbinātības politikai ir svarīgi sekot līdzi darba vietu kvalitātes jautājumam, lai tiktu risinātas patiesas prasmju nesakritības (“*skills mismatches*”).

11. Pāreja no izglītības sistēmas uz darba tirgu Latvijā parāda, ka, jo augstāks ir izglītības līmenis, jo īsāks bezdarba ilgums, kā arī labāki darba tirgus iznākumi algas

un nodarbinātības noturības izteiksmē. Tas īpaši izteikti ir jauniešu vecuma grupai. Lai jaunieši darba tirgū iekļautos ilgtspējīgi, “Jauniešu garantijas” ietvaros jauniešiem nepieciešams turpināt piedāvāt subsīdiu shēmas. Ilgtspējīgā jauniešu nodarbinātības veicināšanā būtiska ir arī kvalitatīvu prakšu un darba vidē balstītu mācību īstenošana.

12. Turpinās uz pierādījumiem balstītas aktīvās darba tirgus politikas īstenošana, NVA veicot bezdarbnieku un darba meklētāju monitoringu pēc mācību pabeigšanas (informācija par darbā iekārtošanos sešu mēnešu laikā pēc mācību pabeigšanas, kas tiek regulāri (reizi ceturksnī) publicēta NVA mājaslapā, sadalījumā pa izglītības veidiem, izglītības programmām un izglītības iestādēm). Tāpat 2018. gadā OECD veic zinātnisko pētījumu par Latvijas darba tirgus politikas ietekmi uz iekļaujoša darba tirgus attīstību Latvijā, kura ietvaros tiek skatīts jautājums arī par NVA īstenoto pasākumu efektivitāti. Pētījuma prezentācijas konference plānota 2019. gada 1.ceturksnī.

Pielikums Nr.1

**Profesionālās tālākizglītības un profesionālās pilnveides programmu saraksts,
kurās nepieciešams veikt bezdarbnieku apmācību, pārkvalifikāciju un
kvalifikācijas paaugstināšanu**

I Profesionālās tālākizglītības programmas - 1.kvalifikācijas līmenis

Nr. p.k.	Iegūstamā profesionālā kvalifikācija	LR Profesiju klasifikatora kods	Izglītības programmas kopējais mācību stundu skaits	Kupona bāzes vērtība (EUR)	Koeficients atbilstoši Ministru kabineta noteikumiem*	Maksimālās kopējās Apmācību izmaksas vienai personai par visu apmācību periodu (EUR)
1.	Galdnieka palīgs**	7522 05	480	540	1,43	772,2
2.	Konditora palīgs**	7512 10	480	540	1,19	642,6
3.	Mājkaltpotājs**	9111 01	480	540	1,19	642,6
4.	Pavāra palīgs**	9412 01	480	540	1,19	642,6

* 2007. gada 2.oktobra Ministru kabineta noteikumi Nr.655 „Noteikumi par profesionālās izglītības programmu īstenošanas izmaksu minimumu uz vienu izglītojamo”

** tiem bezdarbniekiem, kuriem iegūtā izglītība nav augstāka par pamatzglītību

II Profesionālās tālākizglītības programmas - 2.kvalifikācijas līmenis

Nr. p.k.	Iegūstamā profesionālā kvalifikācija	LR Profesiju klasifikatora kods	Izglītības programmas kopējais mācību stundu skaits	Kupona bāzes vērtība (EUR)	Koeficients atbilstoši Ministru kabineta noteikumiem*	Maksimālās kopējās Apmācību izmaksas vienai personai par visu apmācību periodu (EUR)
1.	Apdares darbu strādnieks	7123 02	640	720	1,27	914,4
2.	Atslēdznieks	7222 01	640	720	1,35	972
3.	Betonētājs	7114 01	640	720	1,27	914,4
4.	Bruģētājs	7112 01	480	540	1,27	685,8
5.	Elektromontieris	7411 02	960	1100	1,21	1,331
6.	Flīzētājs	7122 02	640	720	1,27	914,4
7.	Frēzētājs	7223 01	480	540	1,35	729
8.	Gāzmetinātājs (OAW)	7212 01	480	540	2,9	1566
9.	Inženierkomunikāciju montētājs	7126 06	640	720	1,27	914,4
10.	Klientu apkalpošanas operators	4222 04	480	540	1	540
11.	Lokmetinātājs metināšanā ar mehānizēto iekārtu aktīvās gāzes vidē (MAG)	7212 05	480	540	2,9	1566
12.	Lokmetinātājs metināšanā ar mehānizēto iekārtu inertās gāzes vidē (MIG)	7212 06	480	540	2,9	1566
13.	Lokmetinātājs metināšanā ar volframa elektrodu inertās gāzes vidē (TIG)	7212 07	480	540	2,9	1566
14.	Maiznieks	7512 01	640	720	1,19	856,8

LMzino_270718; Ziņojums „Par bezdarbnieku un darba meklētāju apmācību rezultātiem 2017.gadā un prioritārajiem apmācību virzieniem”

15.	Rokas lokmetinātājs (MMA)	7212 04	480	540	2,9	1566
16.	Sausās būves montētājs	7111 04	640	720	1,27	914,4
17.	Skārdnieks	7213 02	960	1100	1,35	1296
18.	Šuvējs	7531 01	480	540	1,04	561,6
19.	Virpotājs	7223 03	480	540	1,35	729

* 2007. gada 2.oktobra Ministru kabineta noteikumi Nr.655 „Noteikumi par profesionālās izglītības programmu īstenošanas izmaksu minimumu uz vienu izglītojamo”

III Profesionālās tālākizglītības programmas - 3.kvalifikācijas līmenis

Nr. p.k.	Iegūstamā profesionālā kvalifikācija	LR Profesiju klasifikatora kods	Izglītības programmas kopējais mācību stundu skaits	Kupona bāzes vērtība (EUR)	Koeficients atbilstoši Ministru kabineta noteikumiem*	Maksimālās kopējās Apmācību izmaksas vienai personai par visu apmācību periodu (EUR)
1.	Autodiagnostiķis	7412 14	960	1100	1,35	1485
2.	Būvizstrādājumu galdnieks	7115 09	960	1100	1,43	1573
3.	Būvkonstrukciju montētājs***	7111 03	960	1100	1,27	1397
4.	Datorsistēmu tehniķis	3513 01	960	1100	1,28	1408
5.	Elektrotehniķis	3113 02	960	1100	1,21	1331
6.	Elektronikas tehniķis	3114 02	960	1100	1,21	1331
7.	Ēku būvtehniķis***	3112 02	960	1100	1,27	1397
8.	Loģistikas darbinieks	3339 16	960	1100	1,00	1100
9.	Mazumtirdzniecības komercdarbinieks	3339 18	960	1100	1,00	1100
10.	Pārtikas produktu ražošanas tehniķis	3119 20	960	1100	1,19	1309
11.	Remontatslēdznieks	7233 02	960	1100	1,35	1485
12.	Viesmīlis	5131 01	960	1100	1,19	1309

* 2007. gada 2.oktobra Ministru kabineta noteikumi Nr.655 „Noteikumi par profesionālās izglītības programmu īstenošanas izmaksu minimumu uz vienu izglītojamo”

*** nepieciešama izglītojamā iepriekšējā izglītība nozarē (izglītību apliecinošs dokuments) vai darba pieredze būvniecībā (izziņa no darba devēja)

IV Profesionālās pilnveides izglītības programmu kopas

Nr. p.k.	Profesionālās pilnveides programmas un/vai kopas nosaukums	Mācību stundu skaits	Prasības iepriekšējai izglītībai izglītojamajam	Kupona bāzes vērtība (EUR)	Koeficients atbilstoši Ministru kabineta noteikumiem*	Maksimālās kopējās izmaksas vienai personai par visu Apmācību periodu (EUR)
1.	Ēku siltināšana	No 160 līdz 320 stundām	profesionālā izglītība nozarē	360	1,27	457,2
2.	Frizieru pakalpojumi	No 160 līdz 320 stundām	profesionālā izglītība nozarē	360	2	720
3.	Grāmatvedība	No 160 līdz 320 stundām	profesionālā izglītība nozarē	360	1	360
4.	Komerccdarbības pamati	No 160 līdz 320 stundām	vidējā	360	1	360
5.	Mazā biznesa organizēšana	No 160 līdz 320 stundām	vidējā	360	1	360
6.	Praktiskais mārketing	No 160 līdz 320 stundām	vidējā	360	1	360
7.	Projektu vadība	No 160 līdz 320 stundām	vidējā	360	1	360
8.	Siltumiekārtu apkalpošana	160	pamatizglītība	360	1,27	457,2
9.	Sociālā aprūpe	No 160 līdz 320 stundām	pamatizglītība	360	1,65	594

* 2007. gada 2.oktobra Ministru kabineta noteikumi Nr.655 „Noteikumi par profesionālās izglītības programmu īstenošanas izmaksu minimumu uz vienu izglītojamo”

Neformālās izglītības programmu saraksts bezdarbnieku sociālo un profesionālo pamatprasmju apguvei

Nr. p.k.	Sociālās un profesionālās pamatprasmes (neformālās izglītības programmas)	Mācību stundu skaits	Maksimālās kopējās Apmācību izmaksas vienai personai par visu apmācību periodu (EUR)
	Latviešu valoda (bez starpniekvalodas)		
1.	Valsts valoda atbilstoši pamata valsts valodas prasmes līmenim	150	360
2.	Valsts valoda atbilstoši vidējam valsts valodas prasmes līmenim	150	360
3.	Valsts valoda atbilstoši augstākajam valsts valodas prasmes līmenim	150	360
4.	Valsts valoda atbilstoši pamata valsts valodas prasmes līmenim (ar angļu pamatvalodu)	150	360
5.	Latviešu valoda bez starpniekvalodas atbilstoši pamatzināšanu līmenim (A1 valodas prasmes līmenis)	120	360
6.	Latviešu valoda bez starpniekvalodas atbilstoši pamatzināšanu līmenim (A2 valodas prasmes līmenis)	120	360
7.	Latviešu valoda bez starpniekvalodas atbilstoši vidējam līmenim (B1 valodas prasmes līmenis)	120	360
8.	Latviešu valoda bez starpniekvalodas atbilstoši vidējam līmenim (B2 valodas prasmes līmenis)	120	360
9.	Latviešu valoda bez starpniekvalodas atbilstoši augstākajam līmenim (C1 valodas prasmes līmenis)	120	360
10.	Latviešu valoda bez starpniekvalodas atbilstoši augstākajam līmenim (C2 valodas prasmes līmenis)	120	360
	Svešvalodas (saziņa svešvalodās)		
11.	Angļu valoda (bez priekšzināšanām)	150	360
12.	Angļu valoda (ar priekšzināšanām) (Elementary)	100	360
13.	Angļu valoda (ar priekšzināšanām) (Lower Intermediate)	100	360
14.	Angļu valoda (ar priekšzināšanām) (Intermediate)	100	360
15.	Angļu valoda (ar priekšzināšanām) (Higher Intermediate)	100	360
16.	Biznesa angļu valoda (ar priekšzināšanām) (Higher Intermediate)	150	360
17.	Biznesa angļu valoda (ar priekšzināšanām) (Advanced)	150	360
18.	Vācu valoda (bez priekšzināšanām)	150	360
19.	Vācu valoda (ar priekšzināšanām)	100	360
20.	Krievu valoda (bez priekšzināšanām)	150	360
21.	Krievu valoda (ar priekšzināšanām)	100	360
22.	Franču valoda (bez priekšzināšanām)	150	360
23.	Zviedru valoda (bez priekšzināšanām)	150	360
24.	Norvēģu valoda (bez priekšzināšanām)	150	360

	Datorzinības (digitālās prasmes)		
25.	Datorzinības (bez priekšzināšanām)	120	360
26.	Datorzinības (ar priekšzināšanām)	120	360
27.	AutoCAD	150	360
28.	Corel Draw Graphics	120	360
29.	Web risinājumu izstrāde	120	360
30.	Personālo datoru operētājsistēmu un lietojumprogrammu instalēšana, konfigurēšana un uzturēšana	120	360
31.	Darbs ar biroja programmatūras pakotni OpenOffice	120	360
32.	Datorprasmes grāmatvedībā (programma Jumis)	120	360
33.	Datorprasmes grāmatvedībā (programma 1C Grāmatvedība)	150	360
34.	Datorprasmes grāmatvedībā (programma Horizon vai Bilance)	150	360

Pielikums Nr.3

Transportlīdzekļu (t.sk. traktortehnikas) vadīšanas apmācību saraksts

Nr. p.k.	Izglītības programmas	Mācību stundu skaits	Maksimālās kopējās Apmācību izmaksas vienai personai par visu apmācību periodu (EUR)
Transportlīdzekļu (t.sk. Traktortehnikas) vadīšana			
1.	"C" kategorijas autovadītājs ar iepriekš iegūtu "B" kategoriju	128	670
2.	„C” kategorijas autovadītājs ar iepriekš iegūtu "C1" kategoriju	108	670
3.	„C” kategorijas autovadītājs ar iepriekš iegūtu "D1" kategoriju	108	670
4.	"D" kategorijas autovadītājs ar iepriekš iegūtu "C1" kategoriju	118	670
5.	"D" kategorijas autovadītājs ar iepriekš iegūtu "D1" kategoriju	118	670
6.	"D" kategorijas autovadītājs ar iepriekš iegūtu "C" kategoriju	98	670
7.	"CE" kategorijas autovadītājs ar iepriekš iegūtu "C" kategoriju	95	670
8.	"C1E" kategorijas autovadītājs ar iepriekš iegūtu "C1" kategoriju	95	670
9.	"DE" kategorijas autovadītājs ar iepriekš iegūtu "D" kategoriju	90	670
10.	"D1E" kategorijas autovadītājs ar iepriekš iegūtu "D1" kategoriju	90	670
11.	"A" kategorijas traktortehnikas "Traktori, komunālā pašgājēja traktortehnika un universālās pašgājējmašīnas ar pilnu masu līdz 7500 kg" vadītājs (bez priekšzināšanām)	120	634,07
12.	"B" kategorijas traktortehnikas "Visi traktori, komunālā pašgājēja traktortehnika, buldozeri un universālās pašgājējmašīnas" vadītājs (bez priekšzināšanām)	163	640
13.	"B" kategorijas traktortehnikas "Visi traktori, komunālā pašgājēja traktortehnika, buldozeri un universālās pašgājējmašīnas" vadītājs (ar priekšzināšanām)*	100	520,07
14.	"C" kategorijas traktortehnikas "Ekskavatori un pašgājēji iekrāvēji" vadītājs (bez priekšzināšanām)	189	1027,37
15.	"C" kategorijas traktortehnikas "Ekskavatori un pašgājēji iekrāvēji" vadītājs (ar priekšzināšanām)*	145	776,57
16.	"G" kategorijas traktortehnikas "Ceļu būves mašīnas" vadītājs (bez priekšzināšanām)	217	1070
17.	"G" kategorijas traktortehnikas "Ceļu būves mašīnas" vadītājs (ar priekšzināšanām)*	155	833,57
18.	"F" kategorijas traktortehnikas "Meža izstrādes un kopšanas mašīnas" vadītājs (bez priekšzināšanām)	215	1070
19.	"F" kategorijas traktortehnikas "Meža izstrādes un kopšanas mašīnas" vadītājs (ar priekšzināšanām)*	177	958,97
20.	"E" kategorijas traktortehnikas "Autogreideri" vadītājs (bez priekšzināšanām)	138	736,67
21.	"E" kategorijas traktortehnikas "Autogreideri" vadītājs (ar priekšzināšanām)**	94	485,87

Pielikums Nr.4**Grupu nodarbību un individuālo konsultāciju saraksts konkurētspējas paaugstināšanas pasākumu ietvaros (2019.gadam)**

Konkurētspējas paaugstināšanas pasākumi (KPP) ietver klātienēs un tālmācības kursus darba meklēšanas metožu un darba tirgum nepieciešamo pamatprasmju un iemaņu, kā arī veselības veicināšanas pamatprincipu apguvei.

KPP veidi:

- 1) kursi: 24, 32, 35, 40 vai 56 akadēmiskās stundas – **10** pakalpojumi;
 - 2) e-apmācība: 5 un 8 akadēmiskās stundas – **2** pakalpojumi;
- Kopā - **12** pakalpojumi.

Nr.	Pakalpojuma veids	Pakalpojuma nosaukums	Apjoms akad. st. (45 min)
1. Saziņa valsts valodā			
1.1.	kurss	Valsts valodas prasmju attīstīšana	56
1.2.	kurss	Lietišķās rakstības prasmes, dokumentu izstrāde un lietvedības organizēšana	40
2. Komunikāciju prasmes			
2.1.	kurss	Lietišķo attiecību kultūra un sarunu vadīšana	40
2.2.	kurss	Publiskā uzstāšanās un efektīvas prezentācijas metodes	40
3. Digitālās prasmes			
3.1.	kurss	Ievads darbam ar datoru un internetu	40
4. Sociālās un pilsoniskās prasmes			
4.1.	kurss	Darba un sociālās tiesības. Darba aizsardzības pamati.	40
4.2.	kurss	Veselības veicināšana un stresa mazināšana	40
4.3.	e-apmācība	Finanšu pratība	5
4.4.	e-apmācība	Motivācijas vēstules sagatavošana un sagatavošanās darba intervijai	8
5. Citas prasmes			
5.1.	kurss	Periodiskā apmācība autovadītājiem (kods 95)	35
5.2.	kurss	Pamatzināšanas metālapstrādē	32
5.3.	kurss	Asistents-pavadonis personai ar invaliditāti	24

Pielikums Nr.5

Grupu nodarbību un individuālo konsultāciju saraksts konkurētspējas paaugstināšanas pasākumu ietvaros

Konkurētspējas paaugstināšanas pasākumi (KPP) ietver individuālas konsultācijas un grupu nodarbības (kursi, semināri, lekcijas) darba meklēšanas metožu apguvei, psiholoģiskam atbalstam un darba tirgum nepieciešamo pamatprasmju un iemaņu apguvei.

KPP veidi:

- 1) kursi: 16, 24, 32, 35 vai 36 akadēmiskās stundas – **24** pakalpojumi;
 - 2) semināri: 8 akadēmiskās stundas – **14** pakalpojumi;
 - 3) lekcijas: 5 akadēmiskās stundas – **6** pakalpojumi;
 - 4) individuālās konsultācijas: 1 akadēmiskā stunda – **2** dažādu speciālistu konsultācijas.
- Kopā - **46** pakalpojumi.

Pak. Nr.	Pakalpojuma veids	Pakalpojuma nosaukums	Apjoms (akad. st.)
1. Saziņa dzimtajā valodā, saziņa svešvalodās			
1.1.	kurss	Valsts valodas prasmju attīstīšana	36
1.2.	kurss	Lietišķās rakstības prasmes	16
1.3.	kurss	Psiholoģiskās barjeras noņemšana cittautiešiem apgūstot valsts valodu	16
2. Matemātiskās prasmes un pamatprasmes dabaszinībās un tehnoloģijās			
2.1.	seminārs	Mājsaimniecības un ģimenes budžeta plānošana, informācija par uzkrājumu veidošanu	8
3. Mācīšanās prasme			
3.1.	seminārs	Mācīšanās motivācijas nozīme	8
4. Sociālās un pilsoniskās prasmes			
4.1.1.	lekcija	Sociālās tiesības	5
4.1.2.	lekcija	Valsts un pašvaldību iestāžu funkcijas, to darbības mērķi, privātpersonu tiesību un pienākumu loks	5
4.1.3.	informatīvā lekcija	Informatīvā diena par Nodarbinātības valsts aģentūras pakalpojumiem	līdz 4
4.2. Darba meklēšanas prasmes			
4.2.1.	seminārs	Cilvēku ar invaliditāti tiesības un iespējas Latvijas darba tirgū	8
4.2.2.	seminārs	CV un pieteikuma vēstules sagatavošana, vakanču portālu izmantošana (arī CV video veidošana)	8
4.2.3.	seminārs	Darba tiesības	8
4.2.4.	lekcija	Drošība darba vietā	5
4.2.5.	seminārs	Darba meklēšana reti apdzīvotās vietās, tajā skaitā - sociālā tīkla aktivizēšana darba meklēšanas procesā	8
4.2.6.	seminārs	Administratīvā procesa pamati	8
4.3. Problēmu situācijas risināšanas prasmes			
4.3.1.	seminārs	Prasmes strādāt pārmaiņu apstākļos	8
4.3.2.	seminārs	Ilgstoša bezdarba ietekme uz konkurētspēju darba tirgū un valsts garantētās pensijas apmēru	8
4.3.3.	lekcija	Stress un tā pārvarēšana	5
4.4. Komunikāciju prasmes			
4.4.1.	Kurss	Sarunu vadīšana un argumentācijas māksla	16
4.4.2.	Kurss	Publiskās uzstāšanās prasmju veidošana	16
4.4.3.	seminārs	Komunikācijas prasmju attīstīšana un komunikācijas problēmu risināšana	8
4.4.4.	seminārs	Jauniešu iespējas darba tirgū	8

Pak. Nr.	Pakalpojuma veids	Pakalpojuma nosaukums	Apjoms (akad. st.)
5. Pašiniciatīva un uzņēmējdarbība			
5.1. Sevis pasniegšanas prasmes			
5.1.1.	kurss	Pašapziņas celšana un savas individualitātes apzināšanās, sevis pasniegšana	24
5.2. Uzņēmējdarbības prasmes			
5.2.1.	kurss	Komercedarbības pamati (SIA, mikrouzņēmumi, pašnodarbinātība u.c.)	24
5.2.2.	kurss	Grāmatvedība un nodokļi komercedarbībā	24
5.2.3.	kurss	Projektu vadības pamati	16
5.2.4.	kurss	Pašnodarbinātās personas tiesiskie pamati un grāmatvedības uzskaites pamatprincipi	16
5.2.5.	kurss	Biznesa plāna izveides pamati komercedarbības uzsākšanai	16
5.2.6.	seminārs	Mērķu meistarklase jeb pareiza mērķu izvirzīšana un to sasniegšana	8
6. Kultūras izpratne un izpausme			
6.1.	seminārs	Emocionālā inteliģence	8
6.2.	seminārs	Darba attiecības starpkultūru vidē	8
6.3.	lekcija	Lietišķo attiecību kultūra	5
7. Digitālās prasmes			
7.1.	kurss	Datorprasmju un interneta pamati	16
7.2.	kurss	E-pakalpojumu lietošana	16
7.3.	kurss	Veido mājaslapu pats	16
7.4.	kurss	Dokumentu sagatavošana un lietvedības organizēšana	32
7.5.	kurss	Datu analīze un pārskatu sagatavošana, izmantojot tabulas, aprēķinus un grafikus	32
7.6.	kurss	Datu analīze un pārskatu sagatavošana, izmantojot elektroniskās tabulas	32
7.7.	kurss	Datorizēta grāmatvedības uzskaitē	32
7.8.	kurss	Prezentāciju tehnoloģijas un metodes	32
7.9.	kurss	Komunikācija ar klientiem un sadarbības partneriem	32
7.10.	kurss	E-komercija un interneta mārketing	32
7.11.	kurss	Projektu vadības pamati	32
8. Individuālās konsultācijas			
8.1.	individuālā konsultācija	Psihologs	1
8.2.	individuālā konsultācija	Biznesa plāna konsultants	1
9. Citas prasmes			
9.1.	kurss	Periodiskā apmācība autovadītājiem (kods 95)	35
9.2.	kurss	Pamatzināšanas metālapstrādē	32

Pielikums Nr.6

Aktīvās darba tirgus politikas pasākumu finansējums un pasākumos iesaistīto skaits 2017. gadā

Aktivitātes Nr. Apakšprogrammas kods	Pasākuma nosaukums	Finansējums 2017.gadā apstiprināts budžetā (EUR)	Sākotnēji 2017.gadā plānotais klientu skaits atbilstoši 2017.gadam budžetā apstiprinātajam finansējumam			Faktiski izlietotais finansējums uz atskaites ceturksņa beigām (EUR)	Uz atskaites IV ceturksņa beigām faktiskais iesaistīto klientu skaits (kumulatīvi)		
			Pārejošo klientu skaits no 2016.gada	No jauna iesaistāmo klientu skaits	Kopā		Pārejošo klientu skaits no 2016.gada	No jauna iesaistīto klientu skaits	Kopā
I Prasmju pilnveide		15 549 425	1 974	51 901	53 875	14 588 393	1 974	54 043	56 017
63.07.00	Atbalsts bezdarbnieku izglītībai	14 509 425	1 974	46 901	48 875	13 528 549	1 974	49 074	51 048
	Profesionālā apmācība, pārkvalifikācija un kvalifikācijas paaugstināšana	5 134 504	646	4 710	5 356	4 448 849	646	4 650	5 296
	Neformālās izglītības ieguve, t. sk. valsts val.	6 193 923	1 038	10 090	11 128	6 224 392	1 038	10 931	11 969
	Apmācība pie darba devēja	585 568	73	251	324	414 536	73	313	386
	Atbalsts reģionālajai mobilitātei aktīvo nodarbinātības pasākumu ietvaros	450 000		2 850	2 850	319 062		2 635	2 635
	Konkurētspējas paaugstināšanas pasākumi	460 579	217	29 000	29 217	422 782	217	30 545	30 762
	Surdotulku un ergoterapeitu pakalpojumu izmaksas	88 000				3 037			
	Administratīvie izdevumi, tai skaitā uzņēmuma līguma izmaksas KPP izstrādei elastīgu apmācību formā un to īstenošanai	1 596 851				1 695 891			
04.02.00	Nodarbinātības pasākumi vasaras brīvlaikā personām, kuras iegūst izglītību vispārējās, speciālās vai profesionālās izglītības iestādēs	1 040 000	0	5 000	5 000	1 059 844	0	4 969	4 969
II Pagaidu sabiedriskie darbi		6 139 620	0	11 757	11 757	6 106 366	0	13 032	13 032
04.02.00	Algoti pagaidu sabiedriskie darbi	5 753 579	0	11 757	11 757	5 726 874	0	13 032	13 032
04.00.00	Algoti pagaidu sabiedriskie darbi (VSAOI bezdarbniekiem pensiju)	386 041				379 492			
III Atbalstītā		5 180 588	1 331	671	2 002	5 692 541	1 331	695	2 026
	Pasākumi noteiktām personu grupām- darba vietas	5 180 588	1 331	671	2 002	5 692 541	1 331	695	2 026

Aktivitātes Nr. Apakšprogrammas kods	Pasākuma nosaukums	Finansējums 2017.gadā apstiprināts budžetā (EUR)	Sākotnēji 2017.gadā plānotais klientu skaits atbilstoši 2017.gadam budžetā apstiprinātajam finansējumam			Faktiski izlietotais finansējums uz atskaites ceturkšņa beigām (EUR)	Uz atskaites IV ceturkšņa beigām faktiskais iesaistīto klientu skaits (kumulatīvi)		
			Pārejošo klientu skaits no 2016.gada	No jauna iesaistāmo klientu skaits	Kopā		Pārejošo klientu skaits no 2016.gada	No jauna iesaistīto klientu skaits	Kopā
04.02.00	Pasākumi noteiktām personu grupām	289 325	76	0	76	291 967	76	0	76
63.07.00	Subsīdētās darbavietas bezdarbniekiem	4 891 263	1 255	671	1 926	5 400 574	1 255	695	1 950
IV Uzņēmējdarbības veicināšana		531 338	143	475	618	502 816	143	454	597
04.02.00	Pasākumi komercdarbības vai pašnodarbinātības uzsākšanai	462 910	99	200	299	423 200	99	211	310
04.02.00	Nodarbināto personu reģionālās mobilitātes veicināšana	68 428	44	275	319	79 616	44	243	287
V Jauniešu garantija		8 762 919	2 308	53 899	56 207	8 674 597	2 308	52 171	54 479
63.07.00	Konkurētspējas paaugstināšanas pasākumi	136 307	0	10 000	10 000	129 705	0	9 913	9 913
	Konkurētspējas paaugstināšanas pasākumi (biroja papīra, drukas iekārtu izejmateriālu un kancelejas preču iegāde)	24 879				19 625			
	Profesionālās tālākizglītības un profesionālās pilnveides programmu īstenošanai	1 468 759	266	1 400	1 666	1 497 728	266	1 568	1 834
	Pirmā darba pieredze jauniešiem	239 086	92	300	392	245 416	92	133	225
	Darbam nepieciešamo iemaņu attīstība nevalstiskajā sektorā	426 576	345	1 385	1 730	424 524	345	1 143	1 488
	Neformālās izgl.prog. "Valsts valodas apguve", t.sk. bez starpval.	185 862	41	390	431	188 916	41	333	374
	Neformālās izglītības programmu īstenošana (svešvalodas un datorzinības)	803 827				767 566			
	Neformālās izglītības programmu īstenošana Transportlīdzekļu vadītāju un traktortehnikas vadītāju programmās.)	675 570	681	1 750	2 431	669 344	681	2 508	3 189
	Darbnīcas jauniešiem	346 451	60	1 123	1 183	331 186	60	579	639

Aktivitātes Nr. Apakšprogrammas kods	Pasākuma nosaukums	Finansējums 2017.gadā apstiprināts budžetā (EUR)	Sākotnēji 2017.gadā plānotais klientu skaits atbilstoši 2017.gadam budžetā apstiprinātajam finansējumam			Faktiski izlietotais finansējums uz atskaites ceturkšņa beigām (EUR)	Uz atskaites IV ceturkšņa beigām faktiskais iesaistīto klientu skaits (kumulatīvi)			
			Pārejošo klientu skaits no 2016.gada	No jauna iesaistāmo klientu skaits	Kopā		Pārejošo klientu skaits no 2016.gada	No jauna iesaistīto klientu skaits	Kopā	
	Subsidētā darba vieta jauniešiem bezdarbniekiem (nelabvēlīgākā situācijā esoši darbinieki) - darba vietas	826 785	347	304	651	803 748	347	263	610	
	Subsidētā darba vieta jauniešiem bezdarbniekiem (jaunieši bezdarbnieki ar	1 846 650	292	170	462	1 902 201	292	159	451	
	Atbalsts pašnodarbinātības un uzņēmējdarbības uzsākšanai jauniešiem	16 751	0	0	0	16 167	0	0	0	
	Atbalsts jauniešu reģionālajai mobilitātei	151 120	184	1 077	1 261	151 110	184	1 249	1 433	
	Karjeras konsultācijas	1614296	0	36 000	36 000	1 527 361	0	34 323	34 323	
	Administratīvie, izdevumi t.sk. karjeras konsultantu atalgojums		-	-	-		-	-	-	
VI Atbalsts ilgstošajiem bezdarbnie kiem		9 956 097	32	31 327	31 359	3 896 158	32	39 191	39 223	
63.07.00	Minesota 12 soļu programma	131 130	25	300	325	142 953	25	300	325	
	Karjeras konsultācijas		0	21 000	21 000		0	27 504	27 504	
	Veselības pārbaudes	32 584	7	923	930	23 080	7	706	713	
	Psihologu individuālās un grupu karjeras konsultācijas	190 651		4 183	4 183	326 342		7 913	7 913	
	Psihoterapeitu individuālās un grupu karjeras konsultācijas	211 043		2 424	2 424	591 689				
	Narkologa atzinuma saņemšana	13 986		200	200	4 733		200	200	
	Emocionālā stresa terapija (kodešana)	27 846		52	52	4 160		52	52	
	Profesionālās piemērotības noteikšana			360	360			182	182	
	Motivācijas programma darba meklēšanai un sociālā mentora pakalpojumi	7 290 000		1 885	1 885	1 393 488		2 334	2 334	
	Transporta izdevumi nokļūšanai uz ārstniecības iestādi un atpakaļ	43 242						60 558		
	2017.gadā plānotie līdzekļi citiem izdevumiem, t.sk. administratīvajiem	2 015 615		-	-	-		1 349 155	-	-
Citi			0	32 200	32 200		0	35 635	35 635	
	Karjeras konsultācijas (PB)		0	32 200	32 200		0	35 635	35 635	

Aktivitātes Nr. Apakšprogrammas kods	Pasākuma nosaukums	Finansējums 2017.gadā apstiprināts budžetā (EUR)	Sākotnēji 2017.gadā plānotais klientu skaits atbilstoši 2017.gadam budžetā apstiprinātajam finansējumam			Faktiski izlietotais finansējums uz atskaites ceturkšņa beigām (EUR)	Uz atskaites IV ceturkšņa beigām faktiskais iesaistīto klientu skaits (kumulatīvi)		
			Pārejošo klientu skaits no 2016.gada	No jauna iesaistāmo klientu skaits	Kopā		Pārejošo klientu skaits no 2016.gada	No jauna iesaistīto klientu skaits	Kopā
Kopā speciālais budžets		7 614 242	219	17 232	17 451	7 581 501	219	18 455	18 674
Kopā ESF finansējum		38 119 704	5 569	132 798	138 367	31 499 878	5 569	141 131	146 700
Kopā pamatbudžet a finansējums		386 041	0	0	0	379 492	0	0	0
KOPĀ		46 119 987	5 788	150 030	155 818	39 460 871	5 788	159 586	165 374

27.07.2018. 12.00

16 228

R. Brīdaks

67021508, Raimonds.Bridaks@lm.gov.lv